

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko–správní

Prevence kriminality jako součást sociálního sektoru bezpečnosti na lokální
a regionální úrovni

Nikola Veselá

Bakalářská práce

2018

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Nikola Veselá**
Osobní číslo: **E15844**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Název tématu: **Prevence kriminality jako součást sociálního sektoru
bezpečnosti na lokální a regionální úrovni**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je vymezit prevenci kriminality jako součást sociálního sektoru bezpečnosti, analyzovat vývoj kriminality kraje (města), a to ve vztahu k vybraným sociálně-ekonomickým a demografickým charakteristikám, posoudit a porovnat přístup k řešení tohoto problému ve vybraných krajích, případně městech České republiky.

Osnova:

- Socioekonomické a demografické indikátory regionu ve vztahu k typologii prevence kriminality.
- Analýza souvislostí mezi vybranými socioekonomickými a demografickými indikátory a úrovní a strukturou kriminality.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KRAFTOVÁ, I. a kol. Bezpečný rozvoj regionu: Základní koncept. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016. 188 s. ISBN 978-80-7552-261-0.

KUTSCHERAUER, A. a kol. Regionální disparity v územním rozvoji České republiky: jejich vznik, identifikace a eliminace. Výzkumná zpráva. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2010.

MAREŠOVÁ, A. Resortní statistiky: základní zdroj informací o kriminalitě v České republice. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. ISBN 978-80-7338-110-3.

TOMÁŠEK, J. Úvod do kriminologie: Jak studovat zločin. Praha: Grada, 2010. 216 s. ISBN 978-80-247-2982-4.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc.

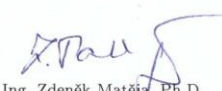
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

doc. Ing. Romana Provozníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Zdeněk Matěj, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 15. 4. 2018

Nikola Veselá

Poděkování:

Touto cestou bych ráda poděkovala všem, kteří mi v průběhu tvorby mé bakalářské práce pomáhali a poskytli mi potřebné informace při zpracování bakalářské práce.

Obzvlášť děkuji vedoucí mé bakalářské práce doc. Ing. Ivaně Kraftové, CSc. za odborné vedení a poskytnutí cenných konzultací a poznámek vedoucích k vypracování této bakalářské práce. A dále děkuji Bc. Tomáši Žákovi, který mi umožnil zpracování dotazníkového šetření týkající se bezpečnosti ve městě Kolín a který mi poskytl materiály z předcházejících analýz dotazníkových šetření za uplynulé roky.

ANOTACE

Práce je věnována tématu prevence kriminality se zaměřením na regionální úroveň. Zabývá se samotnou kriminalitou a vybranými problémy, které se kriminality dotýkají (rizikové faktory vedoucí k trestné činnosti, preventivní programy, institucionální zastřešení, nové hrozby). Cílem práce je komparace dvou okresů, a to okresu karlovarského a kolínského. Okresy jsou porovnávány dle demografických a socioekonomických indikátorů souvisejících s kriminalitou a její prevencí a jsou zaznamenány v tabulkách a grafech pro lepší znázornění. Kolínský okres je na tom lépe v demografických indikátorech (je věkově „mladší a rozzrůstá se), dle socioekonomických indikátorů jsou okresy téměř identické a tak nelze určit, který okres je na tom v tomto směru lépe. Jako bezpečnější okres je možné označit okres kolínský, kde byl spáchán menší počet registrovaných trestných činů ve sledovaných letech, v samotném městě Kolín proběhl sběr dotazníkového šetření zaměřený na vnímání pocitu bezpečí obyvateli tohoto města.

KLÍČOVÁ SLOVA

kriminalita, kriminologie, prevence kriminality, sociální sektor bezpečnosti, regionální odlišnosti

TITLE

Crime prevention as a part of the social security sector at local and regional level

ANNOTATION

The bachelor project deals with the topic of crime prevention with a focus on the regional level. It deals with the crime itself and selected problems which are related with crime (risk factors leading to crime, programs of prevention, institutional solutions, new threats). The purpose of this project is the comparison of two districts, which are district of Karlovy Vary and district of Kolin. Districts are compared according to demographic and socio-economic

indicators related to crime and crime prevention. The results are presented in spreadsheets and graphs. The demographic indicators are better in the district of Kolin where age of inhabitants is lower and the district expands. Districts are almost identical according to the socio-economic indicators so it hard to say which district is better in this way. As a safer district it can be selected district of Kolin where a lower number of registered crimes was committed in years 2015 and 2016. Kolin's residents completed a questionnaire related to their perception of safety feeling.

KEYWORDS

crime, criminology, crime prevention, social security sector, regional differences

Obsah

Úvod.....	11
1 Vymezení kriminality jako klíč k její prevenci	13
1.1 Kriminalita zjevná a latentní	13
1.2 Kriminologie a kriminalistika	15
1.3 Viktimologie	15
1.4 Probační a mediační služba při snižování důsledků kriminality	17
2 Prevence kriminality a její řešení	18
2.1 Úrovně preventivních aktivit.....	18
2.2 Rizikové faktory vedoucí k trestné činnosti.....	20
2.3 Nové hrozby dle strategie prevence kriminality	22
2.4 Kontrola kriminality (strategie represivní a preventivní).....	23
2.5 Preventivní programy v oblasti kriminality	25
2.6 Institucionální zastřešení prevence kriminality.....	32
2.7 Město Kolín a jeho postoj k prevenci kriminality.....	36
3 Sociální sektor bezpečnosti	45
3.1 Regionální disparity	46
3.2 Sociálně vyloučené lokality	47
3.3 Socioekonomické a demografické indikátory působící na kriminalitu.....	48
Závěr	63
Použitá literatura	65
Přílohy.....	71

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Poměr respondentů v jednotlivých letech	38
Graf 2: Počty respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na muže a ženy: „Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?“	39
Graf 3: Počty respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na věkové kategorie: „Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?“	40
Graf 4: Počty respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na muže a ženy: „Jakých trestných činů se ve městě nejvíce obáváte?“	41
Graf 5: Počty procent odpovědí respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na věkové kategorie: „Jakých trestných činů se ve městě nejvíce obáváte?“	42
Graf 6: Počty odpovědí respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na muže a ženy: „Podporujete rozšiřování kamerového systému?“	43
Graf 7: Počty odpovědí respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na věkové kategorie: „Podporujete rozšiřování kamerového systému?“	43
Graf 8: Věková struktura obyvatel města Karlovy Vary za rok 2016	52
Graf 9: Věková struktura obyvatel města Kolín za rok 2016	55
Graf 10: Počet obyvatel v okrese Karlovy Vary v rozdělení	56
Graf 11: Počet obyvatel v okrese Kolín v rozdělení dle pohlaví v letech 2015 a 2016	56
Graf 12: Procentuální zastoupení obyvatel v okrese	57
Graf 13: Procentuální zastoupení obyvatel v okrese Kolín v rozdělení dle věkových kategorií v letech 2015 a 2016	57
Graf 14: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu	59
Graf 15: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v kolínském okrese v rozdělení dle pohlaví v letech 2015 a 2016	59
Graf 16: Procentuální zastoupení nezaměstnaných osob v obou okresech v letech 2015 a 2016	60
Graf 17: Počet registrovaných trestných činů v obou okresech v letech 2015 a 2016	60

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Rozdělení kriminality	14
Obrázek 2: Trojúhelník: pachatel, oběť, místo	19
Obrázek 3: Bezpečná země - logo	31

Obrázek 4: Negativní a pozitivní regionální disparity	46
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Dosazené hodnoty do vzorce (1)	37
Tabulka 2: Trestná činnost v Karlových Varech za rok 2016	51
Tabulka 3: Trestné činy v průběhu let 2012 - 2015 v Kolíně	54
Tabulka 4: Vybrané demografické ukazatele	58
Tabulka 5: Vybrané socioekonomické ukazatele	61

ÚVOD

Pojem kriminalita zahrnuje z právního hlediska souhrn trestných činů spáchaných na určitém území za určité období. Kriminalita se v České republice změnila, tedy změnila se jak její kvantita, tak ale i její kvalita. Jako nové trendy v kriminalitě je možné označit organizovaný zločin, finanční kriminalitu, korupci, drogovou kriminalitu, pojistné podvody a v neposlední řadě i kyberkriminalitu. O kriminalitě jako takové má poznatky každý, mluví se o ní téměř denně v televizi, ale je možné si o ní přečíst také v novinách či na internetu. O čem ale taková informovanost není, je prevence a preventivní programy.

Práce je zaměřena na téma prevence kriminality. Jedná o závažnou problematiku společnosti. Kriminalita je chápána jako jev, který ohrožuje bezpečnost společnosti - ta je naopak chápána jako základní přirozená lidská potřeba, kterou je nutno chránit. Cílem práce je analyzovat okres karlovarský a okres kolínský dle demografických a socioekonomických indikátorů a porovnat oba okresy dle zmíněných indikátorů. Dílčími cíli práce jsou: vymezení klíčových pojmů, které s kriminalitou či její prevencí souvisí, objasnění rozdílů mezi kriminalitou zjevnou a latentní, vztahy mezi kriminologií a kriminalistikou.

Následující kapitola se zabývá již samotnou prevencí kriminality. Úkolem této kapitoly je podat náhled o tom, co vlastně prevence kriminality znamená a že jejím cílem je snižování míry a závažnosti trestných činů. O tom, že rozlišujeme tři úrovně preventivních aktivit (primární, sekundární, terciární) a komu jsou tyto aktivity směřovány. Dále, že existují rizikové faktory, které vedou ke spáchání trestné činnosti (např. individuální faktory, rodinné faktory, stupeň dosaženého vzdělání, socioekonomické a demografické indikátory atd.). Naopak faktory, které se spáchání trestných činů nespojují jako dědičnost delikventního chování. Jedním z cílů je také seznámit se s novými hrozbami, o kterých se zmiňuje Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 (kriminalita ve virtuálním prostředí, stárnutí populace). Jedním ze stěžejních cílů této kapitoly je vymezení kontroly kriminality a rozdělit ji na strategii represivní a preventivní a rozdíly mezi nimi. V neposlední řadě se zde pojednává o preventivních programech, které se v České republice vyskytují (nízko-prahová zařízení, krizová azylová zařízení, městské kamerové dohlížecí systémy) a také o jejich institucionálním zastřešení. V této nejdelší kapitole je také uvedena zmínka o městě Kolíně a jeho postoji k prevenci kriminality. Cílem je podat jasný obraz toho, zda je město bezpečné a zda se snaží díky každoročnímu dotazníkovému šetření zlepšit bezpečnostní situaci ve městě. Dotazníková šetření město Kolín pořádá již 4 roky, šetření je určeno pro obyvatele Kolína a

mají zde možnost vyjádřit se k různým bezpečnostním opatřením (městský kamerový dohlížecí systém, dostatečné množství policejních hlídek ve městě). Dotazníkové šetření pro uplynulý rok 2017 zpracovala autorka práce sama a následně vytvořila analýzu dotazníkového šetření, z obou dokumentů je čerpáno v této práci a oba také jsou přílohou této práce. V této kapitole je čerpáno z mnoha zdrojů, mezi které patří odborná literatura, webové stránky Ministerstva vnitra České republiky, Ministerstva spravedlnosti České republiky, Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, strategický dokument Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 a již zmíněná příloha práce.

Poslední část práce se zabývá sociálním sektorem bezpečnosti. Ta je zaměřena na bezpečnost a její dělení, na regionální disparity a jejich dělení a na sociálně vyloučené lokality, dále má tato část poukázat na to jaké aspekty jsou pro ně typické. Zcela poslední podkapitola má za cíl porovnat dle socioekonomických a demografických indikátorů okresy karlovarský a kolínský a má zjistit, který okres si vede lépe v těchto oblastech. Kolínský okres byl vybrán z důvodu toho, že autorka práce v tomto okrese bydlí a proto, že zpracovávala již výše zmíněné dotazníkové šetření pro město Kolín. Druhý okres, okres karlovarský, zvolila autorka práce z důvodu toho, že je to její rodný okres a má o tomto okresu informace. V této části práce bylo čerpáno z následujících zdrojů: z odborné literatury, webových stránek Ministerstva vnitra České republiky, Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, ze Statistické ročenky Karlovarského kraje, Statistické ročenky Středočeského kraje, Koncepce prevence kriminality na léta 2017 – 2020 a ze Strategického plánu prevence kriminality města Kolína na období let 2016 – 2019.

1 VYMEZENÍ KRIMINALITY JAKO KLÍČ K JEJÍ PREVENCI

Tato kapitola vymezuje základní pojmy spojené s kriminalitou, které budou dále v práci používány. Jedná se o vybrané pojmy, které je nutné znát při řešení problematiky prevence kriminality, a to kriminalita zjevná a latentní, kriminologie, kriminalistika.

1.1 KRIMINALITA ZJEVNÁ A LATENTNÍ

„Kriminalita je nejnebezpečnějším sociálně patologickým jevem. Je to jev dynamický, jehož obsah i rozsah se mění v závislosti na čase a prostoru.“ (Marešová, 2011, s. 8)

Podle Colemana et al. (2000) je možné si ji představit jako souhrn činností, či chování, které jsou uvedeny v trestním zákoníku. Je sledována resortními statistikami orgánů činných v trestním řízení, kterými jsou Policie České republiky, státní zastupitelství a soud. Problémem je, že tyto statistiky pracují pouze s kriminalitou evidovanou.

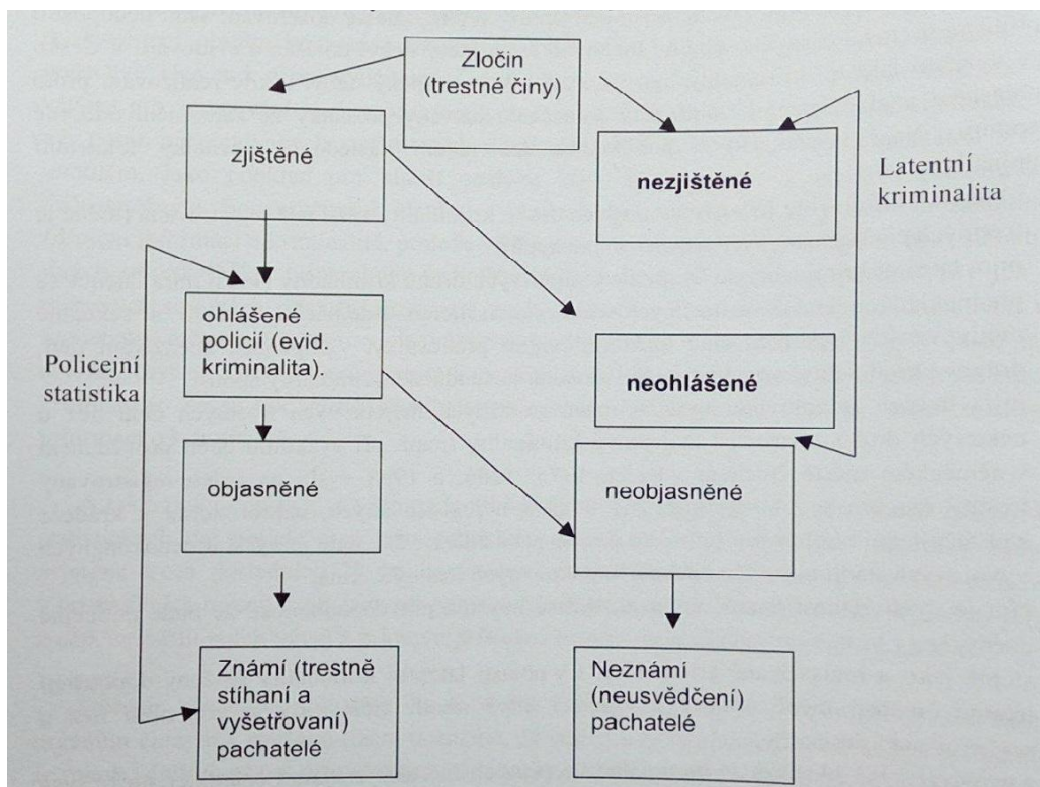
Kriminalitu lze rozdělit do dvou skupin, a to na kriminalitu zjevnou (o té se orgány činné v trestním řízení již dozvěděly) a latentní (skrytou, o té příslušné orgány nevědí, není ani vedena v oficiálních statistikách). Latentní kriminalitu je možné pouze odhadovat.

Jones (2017) uvádí jako důvody vzniku latentní kriminality tyto:

- některé zločiny se odehrají, a jediný, kdo o nich ví, je pachatel;
- oběť se cítí poškozena, ale nemá dostatek sil čin nahlásit;
- oběť se nepřihlásí, protože si myslí, že způsobená škoda je zanedbatelná;
- je jen malá víra ve schopnost policie případ vyřešit.

Skrytá kriminalita je mapována kriminologickými výzkumy. V České republice se využívá viktimologické studie. Ta získává informace od obětí. Podstatou je dotazování respondentů, zda se v minulosti (nebo určitém časovém období) stali obětí trestného činu.

Rozdíl mezi kriminalitou evidovanou a kriminalitou latentní je vyobrazen na následujícím obrázku (obrázek 1).

Obrázek 1: Rozdělení kriminality

Zdroj: převzato z (Marešová, 2011, s. 12)

Index kriminality (koeficient kriminality) dle Tomáška (2010) je kvantitativní vyjádření kriminality na určitém území. Sděluje nám, kolik zločinů se na určitém území a v určitém čase odehrálo. Při mezinárodním srovnání dat je tento index nezbytný. Bývá nejčastěji vyjádřen v poměru ku 100 000 obyvatel.

$$\text{Index kriminality} = \frac{\text{Počet trestných činů}}{\text{Počet obyvatel na daném území}} \times 100\,000$$

Struktura kriminality je podle Marešové (2011) kvalitativním ukazatelem. V tomto ukazateli se trestné činy člení do skupin podle předem stanovených kritérií (např. násilná kriminalita, majetková kriminalita, hospodářská kriminalita). Jako kritéria nám ale mohou sloužit informace o pachatelích, jako jsou věk či pohlaví.

1.2 KRIMINOLOGIE A KRIMINALISTIKA

Kriminologie zkoumá celkovou zločinnost, ale také se zaměřuje na pachatele a oběti trestné činnosti (Tomášek, 2010). Slovo kriminologie je odvozené z latinského „crimen“ tedy zločin a řeckého „logos“ neboli nauka. Jedná se o empirickou vědu, vědu založenou na poznávání, hojně se využívá výzkumných technik. Dále se zabývá negativními společenskými jevy, které vytváří kriminální prostředí. Úkol kriminologie je možné vymezit jako poskytnutí objektivních poznatků o podstatě kriminality, jejích příčinách a metodách prevence.

Kriminologie je věda interdisciplinární (mezioborová). Souvisí s ní například trestní právo (to vymezuje hlavní předmět zkoumání), penologie (ta se zabývá vlivy, které působí na výkon trestu pachatele), sociologie, psychologie, ale i pedagogika (ovlivňování pachatele už v brzkém věku).

Předmětem zkoumání kriminologie je dle Tomáška (2010) kriminalita: pachatelé, oběti a jejich následná kontrola. Kriminalita je chápána z právního hlediska jako souhrn trestných činů spáchaných na určitém území a v určitém čase. Naproti tomu sociologické pojetí kriminality počítá s odlišným (deviantním) chováním. Delikvence je širší pojem nežli kriminalita. Řadí se sem např. trestné činy, které spáchaly nezletilé osoby a osoby neodpovědné pro nepříčetnost. Často se do této skupiny řadí i přestupky.

Zvláštní pozornost patří kriminalistice. Tu laici často zaměňují s pojmem kriminologie. Co mají oba obory společné je, že zločin je zde ústředním tématem a oba obory jsou empirického a multidisciplinárního charakteru. *„Primárním úkolem kriminalistiky je vypracovávat efektivní metody odhalování a vyšetřování trestné činnosti, které následně využívá policie a další orgány činné v trestním řízení. Jinými slovy, kriminalistika dělá vše proto, aby dopadení a usvědčení pachatele bylo vždy a za všech podmínek co možná nejpravděpodobnější.“* (Musil, 2004, s. 3-4)

1.3 VIKTIMOLOGIE

Neboli nauka o obětech (z latinského victima). Jedná se o vědní obor, který se zabývá oběťmi, procesy viktimizace, neboli procesy přeměny potenciální oběti v oběti skutečné a vztahy mezi obětí a pachatelem. Mezi širší pojetí viktimologie lze zahrnout navíc například oběti válek, rasového pronásledování, či politického útlaku.

Základním rysem pozitivistického viktimologického proudu je podle Novotného et al. (2008) snaha nalézt a popsat faktory, které ovlivňují viktimizaci. Patří mezi ně osobnostní vlastnosti obětí, jejich chování, ale i jiné proměnné. Naopak kritický viktimologický proud se zabývá zásadní otázkou: kdo a za jakých okolností může říci, že je oběť. Zde je podstatný věk, pohlaví, ale i rasa oběti.

Relativně novým oborem je kriminalistická viktimologie. Ta se zabývá obětí, odhalením a objasněním trestného činu. Oběť je tedy jakási stopa, díky které se dopátrá až k pachateli. Je tedy na místě vyslyšení svědků, či sestavování rekonstrukcí situace.

Důležitým pojmem je ve viktimologii viktimnost, což je pravděpodobnost jednotlivce (ale i celé skupiny) stát se obětí trestného činu. Mezi znaky „dokonalé oběti“ dle Tomáška (2010) patří:

- slabost (tedy je slabší než sám pachatel, např. žena, hendikepovaná osoba, starší osoba...);
- neexistence vztahu mezi obětí a pachatelem;
- oběť nenese vinu na tom, co se jí stalo;
- oběť je poškozena pachatelem (ten je vzorem zla a veškeré špatnosti).

Viktimizace dle Newburna (2007) je už samotný proces, v němž se stává potenciální oběť obětí skutečnou. Zabývá se zejména třemi problémy: chováním oběti, vztahem mezi obětí a pachatelem a mírou viktimizace. Dle povahy trestného činu může jít o újmu na životě, na zdraví, na majetku, na psychice, na cti, ale i na jiných nemateriálních statcích.

Dignan (2005) dělí viktimizaci do tří fází:

- Primární – primární újma, ta vznikla bezprostředně po trestném činu, mohla oběti vzniknout škoda fyzická, finanční i emocionální.
- Sekundární – ta vzniká jako reakce na již spáchaný trestný čin, může oběti způsobit pocit nedůvěry, nespravedlnosti, ponížení a nejistoty.
- Terciární – vzniká až po delší době, když se oběť nedokáže smířit se zlou zkušeností, oběť se může stále bát, mohou oběť provázet bolesti hlavy.

1.4 PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA PŘI SNIŽOVÁNÍ DŮSLEDKŮ KRIMINALITY

Tato služba se snaží o zprostředkování účinného a zároveň prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností. Dále zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů. Probační a mediační služba vychází ze dvou profesí, z práva (zejména trestního) a sociální práce. Cílem této služby je následné začlenění pachatele do normálního života občana, bez porušování zákonů.

Mediace

Probační a mediační služba České republiky definuje mediaci takto: jedná se o mimosoudní, neformální způsob řešení konfliktů za pomoci třetí strany tzv. mediátora. Je založena na souhlasu obou stran, poškozený a pachatel (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2018a). Předností mediace je, že je dobrovolná, bezplatná, informace jsou důvěrné, snižuje vzájemné napětí a samozřejmě vytváří prostor pro spolupráci. Napomáhá nalézt řešení, ale i vysvětlení, proč k trestnému činu došlo. Nejčastěji se využívá při řešení rodinných sporů, ale také v trestné oblasti.

Probace

Dle Probační a mediační služby České republiky (Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2018b) probace neboli účelné sledování a kontrolování pachatele po určitou dobu. Tzv. probační dohled je organizování a vykonávání dohledu nad obviněným. Jedná se tedy o jakousi kontrolu výkonu trestu, který není spojen s odnětím svobody. Pracovník probační a mediační služby kontroluje vedení řádného života pachatele, ale nabízí pachateli i pomoc při řešení obtížných životních situacích. Probace je hojně využívána při řešení trestné činnosti mládeže.

2 PREVENCE KRIMINALITY A JEJÍ ŘEŠENÍ

Slovo prevence (z latinského *praeventus*) znamená zákrok předem, tedy jakási dopředná vazba. Chmelík (2003) označuje prevenci jako aktivity, které zabraňují výskytu a následnému vývoji negativních vlivů ve společnosti.

„Prevence kriminality zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty směřující k předcházení páchaní kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejich následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů.“
(Ministerstvo vnitra České republiky, 2018a)

Prevenci kriminality je možné chápat jako komplex sociálních opatření a informování veřejnosti o ochraně před trestnými činy (Ministerstvo vnitra České republiky, 2018a). Součástí prevence je i pomoc obětem. Preventivní programy se konají po celém území České republiky, pro různé věkové kategorie, ale i pro různé sorty lidí (oběť vs. pachatel). Právě proto se prevence kriminality dělí na tři úrovně: primární, sekundární a terciární. O každé z těchto úrovní bude pojednáno později.

Cílem prevence je snižování míry a závažnosti trestných činů a také zvyšování pocitu bezpečí občanů, či prohlubování povědomí veřejnosti o legálních možnostech ochrany před trestnou činností.

2.1 ÚROVNĚ PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

Prevence kriminality je možné klasifikovat podle toho, komu je prevence adresována. Podle Tomáška (2010) primární prevence působí plošně a na všechny obyvatele bez rozdílu. Jejím cílem je redukovat počet trestných činů. Působí na příčiny vzniku kriminality prostřednictvím hospodářské, sociální, kulturní a právní politiky. Do této skupiny patří zejména správné vedení státních kontrolních instancí a následné potrestání pachatelů, které u většiny občanů posiluje důvěru v právní řád.

Ve Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016) je psáno, že do primární prevence je možné zařadit výchovné, vzdělávací a

volnočasové aktivity. Obzvlášť velký důraz se dává na pozitivní ovlivňování dětí a mládeže. Proto je důležité dbát na výchovu dětí již v samotných rodinách. Primární prevence si klade za cíl působit tak, aby trestný čin vůbec nevznikl.

Sekundární prevence dle Gjuričové (2018) se z veškeré veřejnosti stáčí na potenciální pachatele, tedy na rizikové jedince, či skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli trestného činu. Do těchto rizikových skupin spadají děti bez náležitého dozoru, děti, které se dopouštějí záškoláctví, alkoholici, drogově závislí, ale také žebráci a bezdomovci. Pro sekundární prevenci je důležitá práce sociálních asistentů, kteří kontrolují ohroženou mládež. Lze říci, že tito pracovníci se snaží uchránit rizikové jedince před „nebezpečnou křižovatkou“. Cílem této prevence je odvrácení od kriminálního jednání.

Poslední, terciární, prevence se podle Gjuričové (2018) zabývá okolnostmi, za kterých k trestnému činu došlo. Objektem této prevence jsou tedy již samotní pachatelé. Snaží se o předcházení dalšímu trestnému činu. Terciární prevence se ale zajímá i o oběti, kterým se snaží pomoci, aby se v budoucnu nestali oběťmi novými. Využívá se poradenských činností a posttraumatické péče. U pachatele je prevencí samotná pohružka trestu a ukládání a výkon ochranných opatření. Terciární prevence si klade za úkol poskytnout včasnou pomoc oběma stranám trestného činu.

Pease (2002) uvádí, že každý zločin potřebuje tři základní prvky: pachatel, oběť a místo trestného činu (viz obrázek 2). Prevence kriminality je tedy možné pojmut jako jednoduchý úkol, stačí eliminovat jeden ze tří vrcholů trojúhelníku. Zločin se nestane bez oběti. Zločin se nestane ani tehdy pokud podmínky pro spáchání trestného činu budou ideální, ale nebude přítomen nikdo s deviantními sklony chování. A na závěr, nedojde k trestnému činu ani tehdy, odehraje-li se vše na místě, které není vhodné pro spáchání trestného činu.

Obrázek 2: Trojúhelník: pachatel, oběť, místo

Zdroj: převzato z (Tomášek, 2010, s. 185)

2.2 RIZIKOVÉ FAKTORY VEDOUcí K TRESTNÉ čINNOSTI

Kriminogenní faktory neboli rizikové činitele, jsou takové činitele, které vyvolávají, usnadňují nebo motivují k páčání trestných činů. Je možné je označit jako podmínky, které zvyšují pravděpodobnost vzniku trestných činů. Podle Tomáška (2010) má každá společnost či sociální skupina jiné hodnoty a postoje, a proto co je pro jednu skupinu trestným činem, to pro druhou skupinu trestným činem být nemusí.

Je možné říci, že co každý autor, to jiné dělení kriminogenních faktorů. U všech rozdělení je ale možné nalézt dva stěžejní atributy, pohlaví a vzdělání. Pro ilustraci tohoto tvrzení je nyní uvedeno rozdělení kriminologických faktorů od různých autorů.

Scheinost (2010) rozlišuje dva typy kriminogenních faktorů, a to individuální (neboli subjektivní) a společenské (neboli objektivní). Individuální kriminogenní faktory souvisí se samotným jedincem, tedy se strukturou osobnosti, s psychickými a fyzickými vlastnostmi a s chováním jedince. Společenské kriminogenní faktory dále klasifikují Novotný a Zapletal (2008) následujícím způsobem:

- sociodemografické charakteristiky (pohlaví, věk);
- sociální ekonomický status (nižší a vyšší ekonomické vrstvy);
- stupeň dosaženého vzdělání (většinou mají pachatelé trestných činů nižší vzdělání);
- vlivy působící na stav pachatele či spolupachatele (návykové látky, duševní pochody).

Dle Farringtona (2007) se rozlišují 4 skupiny kriminogenních faktorů:

- individuální faktory (nízká inteligence, nízká úroveň vědomostí, impulzivita);
- rodinné faktory (kriminální jednání rodinných příslušníků, nedůsledná výchova, zanedbávání, či zneužívání dítěte);
- socio-ekonomické faktory (příslušnost k etnickým, či náboženským menšinám, nedostatečné finanční zajištění rodiny);
- pohlaví.

Naproti tomu Young (1994) od sebe odlišil dva přístupy. První přístup vnímá člověka jako svébytnou bytost, ta se pro kriminální chování rozhoduje sama, tedy sama racionálně uvažuje, je schopna uvědomovat si následky činů. Druhé pojetí mluví o loutkách, tj. lidstvo

chápe jako loutky, které nemají nad sebou žádnou kontrolu a jsou k trestným činům poháněny.

Podle Tomáška (2010) se v druhé polovině 19. století začala prosazovat biologická kriminologická teorie. V této době se pachatelé trestných činů rozeznávali dle vrozených proporcí, kterými byly asymetrická tvář, velké lícní kosti, odstáté uši, zahnutý nos a např. dlouhé prsty na rukách. V dobách pozdějších se zjistilo, že není vhodné brát zřetel na tyto tělesné proporce, jelikož není prokázáno, že by vrozená proporce měla za následek zvýšenou pravděpodobnost ke spáchání trestného činu.

Burke (2005) zkoumal dědičnost delikventního chování. V pramenech se nejčastěji uvádí jeho tři studie, a to studie kriminálních rodin, studie dvojčat a adopční studie. První zmíněná studie se zaměřovala na sledování delikventního chování napříč generacemi u rodin, kde se v minulosti objevil pachatel trestného činu. I přes rozsáhlé bádání u jedné z mapovaných rodin, se autorovi nedokázalo prokázat návaznost páchaní trestných činů. Druhá studie, studie dvojčat, se zabývala, jak již název napovídá, mapováním jednovaječných a dvojvaječných dvojčat. Rozdíl u těchto typů dvojčat je takový, že jednovaječná dvojčata jsou téměř identická, zatímco dvojvaječná dvojčata jsou jako kteříkoliv sourozenci. Jinak řečeno pokud jedno z jednovaječných dvojčat spáchá trestný čin, měl by trestný čin spáchat i druhé z dvojčat a to s daleko vyšší pravděpodobností než u dvojčat dvojvaječných. Bohužel ani u této studie nedošlo k ohromujícím výsledkům. Poslední studie, adopční studie, pracuje s momentem, kdy se dítě okamžitě po svém narození ocitne v náhradní rodině. Nutno podotknout, že se s biologickými rodiči nestýká. U této studie se mapovaly děti, které měly biologické rodiče s trestnou minulostí, dokazovalo se, jak podstatná je správná výchova. Výsledky u této studie byly nejvíce nejednoznačné. Nakonec se kriminologové shodli, že ani tato studie nebyla úspěšná.

Je zřejmé, že nelze jednoznačně určit, kdo spáchá delikt a kdo ne. Je spousta rizikových faktorů, které napovídají, že by k trestnému činu mohlo dojít, ale to, že má například někdo dlouhé prsty, neznamená, že bude loupit. Farrington (2007) shrnul jevy, které jsou velmi zásadní pro dětství a dospívání a pokud se stanou v životě slabšího jedince, je možné očekávat, že se stane pachatelem trestného činu. Těmito jevy jsou:

- impulzivita;
- poruchy pozornosti;
- špatné studijní výsledky ve škole;

- špatná výchova rodičů;
- nízký příjem rodičů;
- rozvod rodičů.

2.3 NOVÉ HROZBY DLE STRATEGIE PREVENCE KRIMINALITY

V dokumentu Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016) se píše o následujících hrozbách:

- Kriminalita ve virtuálním prostředí, tedy v prostředí informačních a telekomunikačních technologií. Kyberkriminalita (neboli informační kriminalita) se dle Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016) v posledních letech velice rozrůstá. Důležité je upozornit na to, že kyberkriminalita se nejčastěji řadí mezi kriminalitu latentní. Do této kategorie je možné zařadit majetkové podvody (phishing, zneužití identity), ale také například stalking, kyberšiků a šíření dětské pornografie. U této kriminality je těžké odhalit pachatele. Oběti se naopak může stát úplně kdokoliv. Je tedy nutné se chránit patřičným způsobem, čímž je informovanost o rizicích a ochrany před riziky, dále je také nutné zajistit technické zabezpečení.
- Zadlužení, resp. vysoké zadlužení obyvatelstva, jako významný kriminogenní faktor. K předcházení trestné činnosti (jako je lichva a vydírání), ale také k zabránění viktimizaci potenciálních obětí napomáhají preventivní projekty, poradenství a zvyšování finanční gramotnosti obyvatelstva. Důležité je vzdělávat pracovníky státní správy a samosprávy v oblasti finanční gramotnosti, a to z toho důvodu, aby dokázali rizika u svých klientů včas rozpoznat a dokázali jim pomoci.
- Stárnutí populace, k němuž od konce 20. století dochází ve všech vyspělých státech Evropy. Dle Strategie prevence kriminality na léta 2016 až 2020 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016) je prognóza do roku 2050 taková, že se očekává nárůst průměrného věku obyvatelstva, ten na konci roku 2016 činil 42 let. Co z toho vyplývá, je fakt, že se zvýší počet seniorů, kteří spadají do skupiny zranitelných obětí trestné činnosti. Do budoucna tedy bude nutné zaměřit se na větší ochranu seniorů.

- Bezpečnost měkkých cílů. Hrozba teroristických útoků za poslední období značně vzrostla, a to především na měkké cíle (místa, která jsou veřejnosti přístupná, schází se v nich větší počet lidí, např. školy, nádraží, památky). Teroristy se nestávají pouze členové organizovaných skupin (často islamistické skupiny), ale také tzv. osamělí vlci (ti mohou být organizovanými skupinami ovlivněny, ale také mohou být duševně nemocní). Důležitým aspektem u této nové hrozby je podílet se na preventivních zajišťováních bezpečnosti na ohrožených místech.
- Kriminalita páchaná cizinci a na cizincích, ta v současné době v České republice nepředstavuje velkou hrozbu. Ale vzhledem k migračním vlnám je opodstatněné se na tuto možnou kriminalitu také připravit, mohou vzniknout nové sociálně vyloučené lokality.

2.4 KONTROLA KRIMINALITY (STRATEGIE REPRESIVNÍ A PREVENTIVNÍ)

Pro omezování zločinů se uvádějí dvě strategie, strategie represivní a strategie preventivní. Jak již samotné názvy odpovídají, represivní strategie se zaměřuje na již spáchaný trestný čin, zatímco preventivní strategie se snaží trestným činům předcházet.

Strategie represivní

Pokud někdo spáchá trestný čin a neunikne odhalení, čeká ho trest. Na trest je možné nahlížet jako na možnost podobné jednání neopakovat. Důležité také je adekvátně a spravedlivě určit trest. Dle Newburna (2007) lze rozlišit dva druhy prevence a to prevenci individuální (pachatel si spojí nepříjemné vzpomínky s trestem a to ho od další trestné činnosti odradí) a generální (neboli obecná, ta je určena pro celou společnost, má za úkol zadávat dostatečně přísné sankce pro pachatele, aby to pro každého bylo varováním).

Tilley (2009) uvádí dva způsoby, díky nimž lze pomocí trestu předcházet zločinu. Prvním je neodvratnost, tedy čím vyšší pravděpodobnost, že pachatel bude za svůj prohřešek potrestán, tím spíše se ho nedopustí. Druhým způsobem je zneschopnění pachatele,

nejčastějším druhem zneschopnění je izolace pachatele, dále trest odnětí svobody a v krajních případech i trest smrti.

Strategie preventivní

Dle Novotného a kol. (2008) se jedná o snahu předcházet trestným činům, dále se jedná o mimotrestné aktivity, které mají odstranit či oslabit kriminogenní faktory.

Viktimologická prevence představuje prevenci zaměřenou na oběti. Jejím cílem je dle Zapletalová a kol. (2005) informovat potencionální oběti, zejména jak se vyhnout nebezpečným situacím a jak se v nich chovat. Důležité u této prevence je, aby byla dostatečně přiměřená, tedy informace o rizicích, či opatřeních proti nim nemají být na denním pořádku. Není vhodné informovat občany denně o množícím se nebezpečí, které jim hrozí pouze hypoteticky.

Dle Novotného a kol. (2008) se viktimologická prevence zaměřuje na děti, dívky, ženy a důchodce. Např. dětem se předávají rady, co mají dělat, pokud je osloví neznámá osoba, dívkám a ženám, co si mají oblékat a jakým místům se mají vyhýbat a důchodcům, že by neměli nikoho cizího pouštět do bytu.

Do kategorie sociální prevence spadá vše, co může pachatele formovat, tedy jeho osobnost a kriminogenní faktory. Dle Homela (2005) je cílem příznivě zasahovat do průběhu života, aby byly oslabeny kriminogenní faktory, a naopak, aby se zvýšily ochranné vlivy. Programy sociální prevence jsou určeny primárně dětem a mládeži, a to z toho důvodu, že se v této fázi života formuje osobnost člověka.

Podle Novotného a kol. (2008) se sociální prevence zaměřuje na kriminogenní jevy, jakými jsou např. prostituce, alkoholismus, nezaměstnanost, chudoba, záškoláctví a bezdomovectví. Je tedy důležité, aby všichni lidé byli schopni dodržovat pravidla společenského soužití.

Situační prevence se orientuje na místa (či podmínky), na nichž dochází k trestné činnosti. Clarke (1995) definoval tři základní cesty, které znemožňují nebo alespoň komplikují spáchání trestného činu. Jsou jimi:

- zvýšení námahy, kterou pachatel musí vynaložit (např. bezpečnostní zámky, mříže na oknech);

- zvýšení rizika, že bude pachatel dopaden (kamerový systém, alarm);
- snížení zisku, který pachateli spáchaný zločin přinese (označování majetku, omezené množství peněz na přepážkách v bankách).

Jako užitečný nástroj k omezování kriminality označil Tomášek (2010) právě prevenci situační. A to z toho důvodu, že není potřeba vysokých nákladů na realizaci této prevence a že dosahuje snadno měřitelných úspěchů. Je ale nutné uvést, že velká část kriminality je spáchána racionálně uvažujícími pachateli. Tedy pachateli, kteří zvažují klady a zároveň i zápory spáchání trestného činu, pachateli, kteří když vědí, že pravděpodobnost pro jejich úspěch je mizivá, upustí od záměru spáchat čin.

2.5 PREVENTIVNÍ PROGRAMY V OBLASTI KRIMINALITY

V České republice existují např. tyto preventivní programy:

- nízko-prahová zařízení pro děti a mládež, mezi poskytovatele patří nejčastěji neziskové organizace, které sdružuje Česká asociace streetwork;
- krizová azylová zařízení, zřizovatelem je Ministerstvo vnitra České republiky, přesněji řečeno Správa uprchlických zařízení;
- pomoc obětem trestných činů, tyto pomoci (obětem i svědků trestných činů) jsou definovány v zákoně č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a v zákoně č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením;
- městské kamerové dohlížecí systémy, kde zřizovatelem je samo město;
- signál v tísní, který zaštituje městská policie a ta dále spolupracuje s rychlou záchrannou službou;
- asistent prevence kriminality, tento projekt zřizuje Ministerstvo vnitra České republiky a finanční podpory se dostává od Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost;
- bezpečná lokalita, ta je zřizována Ministerstvem vnitrem České republiky za spolupráce s Policií České republiky a Poradním sborem pro situační prevenci kriminality;

- bezpečná země, autorem tohoto projektu je Cech mechanických systémů České republiky, samozřejmostí je záštita projektu od Ministerstva vnitra České republiky a spolupráce s Policií České republiky;
- domovník preventista, finanční dotace pro tyto zaměstnance zajišťuje Ministerstvo vnitra České republiky;
- prevence domácího násilí, tento projekt také zaštituje Ministerstvo vnitra České republiky.

Nízko-prahová zařízení pro děti a mládež

Slovo „nizkoprahovost“ v samotném názvu naznačuje, že se jedná o snadno dostupnou, bezplatnou sociální službu, která nevyžaduje žádná doporučení, ani posudky. Tato zařízení je dle Agentury pro sociální začleňování (2018) vhodné budovat tam, kde je velké množství sociálně vyloučených lokalit, tedy v místech, kde děti a mládež tráví svůj volný čas nevhodným způsobem, či se dokonce dopouštějí vandalství a krádeží. Nízko-prahová zařízení jsou pro děti a mladistvé od 6 do 26 let. Jedná se o sociální službu. Cílem tohoto zařízení je pozitivně ovlivnit život dětí a mladistvých, kteří stojí na začátku svého života. Mezi přínosy těchto zařízení lze zařadit:

- prevenci sociálního selhávání ve společnosti;
- naplnění volného času rizikové mládeže;
- motivaci ke vzdělávání.

Nízko-prahová zařízení pro děti a mládež jsou zřizovány na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Jejich činnost tedy podléhá kontrole. Dle Agentury pro sociální začleňování (2018) v těchto zařízeních pracují odborníci s vysokoškolským vzděláním. Ti mají za úkol děti inspirovat a motivovat ke zlepšení jejich stávajícího života. Samozřejmostí v těchto zařízeních je absence alkoholických nápojů, drog, násilí, ale i šikany. Službu nízko-prahového zařízení poskytují buď samy obce, nebo neziskové organizace.

Cílovými skupinami dle Ministerstva vnitra České republiky (2018b) jsou:

- děti a mládež, které nemají vzory v rodině ani v blízkém okolí, experimentují s drogami a alkoholem, mají prospěchové problémy ve škole a mají vztahové problémy s dospělými;

- děti a mládež ze sociálně slabších rodin a kriminálně rizikového prostředí (tzv. „dětí ulice“);
- rizikové děti a mládež, které již vyhledali terénní sociální pracovníci.

Krizová azylová zařízení

Dle Ministerstva vnitra České republiky (2018b) tato zařízení spadají do sekundární prevence kriminality. Tato zařízení jsou realizována samosprávnými orgány, neziskovými organizacemi, ale také církví. Azylová zařízení jsou vybavena pro různé potřeby klientů. Mezi základní typy azylových zařízení se řadí:

- noclehárny pro bezdomovce;
- azylová bydlení pro osoby bez přístřeší;
- azylová bydlení pro matky s dětmi v tísní;
- krizová lůžka pro děti a mládež;
- domy na půl cesty (ty jsou určeny osobám do 26 let, které po dosažení zletilosti opouštějí školy proto, aby mohli nastoupit do diagnostického ústavu, dětského domova, nebo do výchovného ústavu).

Cílem domů na půl cesty není jen poskytnout přístřeší a základní životní potřeby, ale také pomoci při začleňování do běžného života a snížit riziko sociálního a hlavně psychického selhání jedince.

Krizové zařízení pro matky s dětmi v tísní je dle Charity České republiky (2018) poskytována sociálně znevýhodněným ženám s dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci spojené se ztrátou bydlení. Cílem tohoto zařízení je zlepšení životní situace matek s dětmi a jejich následné začlenění do běžného života. Dalším důležitým aspektem je vytvořit bezpečné prostředí pro vývoj dětí.

Pomoc obětem trestných činů

Významné postavení dle Ministerstva vnitra České republiky (2018b) zauímají oběti trestných činů, ti často potřebují odbornou pomoc (psychickou, sociální, právní). Služby,

kteřé oběti často potřebují, poskytují jen některé nestátní neziskové organizace, církevní organizace, a poradny Bílého kruhu bezpečí¹.

Poradny Bílého kruhu bezpečí (2009) poskytují obětem kriminality právní informace, psychologické poradenství, sociální poradenství a praktické rady. Pomoc v těchto poradnách Bílého kruhu bezpečí poskytují odborně způsobilí pracovníci, jimiž jsou právníci, psychologové a sociální pracovníci. Oběti trestných činů mohou od této poradny očekávat poskytnutí bezpečného prostoru, zmapování individuální situace, znovuobjevení pocitu bezpečí, prověření základních potřeb, stanovení priorit a nezbytných kroků k nápravě škod. Tyto poradny jsou zcela bezplatné, nestranné (jsou otevřeny všem obětem trestných činů bez rozdílů), neutrální (bez hodnocení), nezávislé na politických, ekonomických, či náboženských vlivech a v neposlední řadě jsou diskrétní.

Městské kamerové dohlížecí systémy

Základní charakteristika zní: „*městské kamerové dohlížecí systémy vytvářejí bezpečné zóny v exponovaných lokalitách, kde slouží k dohledu na dodržování veřejného pořádku a zvyšují tak pocit bezpečí občanů*“ (Ministerstvo vnitra České republiky, 2018b). Kamery se instalují do větších měst, obzvláště do míst s vysokou koncentrací lidí, ale také do míst s vysokým počtem trestných činů, tedy nejčastěji jsou to nádraží, obchodní domy, náměstí a dopravní uzly.

Občané dle Koníčka (2017a) musí být řádně informováni o místech stálého monitorování. Kamery musí monitorovat pouze veřejné prostranství. Kamerové systémy značně usnadňují práci policie, a to tím způsobem, že v místech monitorování nemusí být velký počet policejních hlídek. Kamerové systémy také napomáhají v činnosti integrovaného záchranného systému. Výhodou městských kamerových dohlížecích systémů je, že přinášejí potřebné informace pro odhalování pachatelů, tedy vedou ke snížení kriminality v dané oblasti.

¹ Jedná se o spolek, který má působnost po celé České republice, byl založen v roce 1991 a jeho posláním je poskytovat pomoc obětem a svědkům trestných činů, podílet se na prevenci kriminality. Poradny jsou již v 9 městech v republice (Brno, České Budějovice, Jihlava, Liberec, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň a Praha).

Signál v tísni

Tento systém dle Městské policie Pardubice (2018) spočívá v připojení speciálního přístroje k telefonnímu zařízení, přístroj je ovládán malým dálkovým spínačem. Signál v tísni tedy funguje tak, že uživatel u sebe neustále nosí dálkový ovladač, ten se po jeho stisknutí automaticky spojí s operačním střediskem městské policie. Střediska, která tuto službu umožňují, vedou evidenci o osobních a zdravotních údajích osob, které signál v tísni používají. Na základě těchto údajů se středisko spojí s dispečinkem zdravotnické záchranné služby, která zajistí vyslání vozidla s lékařem a sestrou, neboli RLP, tedy rychlá záchranná pomoc. Dále se středisko spojí s městskou policií, která ihned vysílá hlídku do dané lokality.

Ministerstvo vnitra České republiky (2018b) uvádí několik důvodů pro použití signálu v tísni, mohou jimi být zdravotní problémy, ale také nebezpečí ohrožení života, zdraví, nebo majetku. Signál v tísni používají především osoby zdravotně postižené a senioři a to z pravidla na doporučení lékaře.

Asistent prevence kriminality

Dle Jiráňka a kol. (2011) je asistent prevence kriminality zaměstnancem obecní policie, není ale ani strážníkem, ani čekatelem. Cílem tohoto programu je:

- snížení počtu spáchaných trestných činů a přestupků v sociálně vyloučených lokalitách;
- zvýšení pocitu bezpečí obyvatel;
- motivace k zaměstnání pro osoby dlouhodobě nezaměstnané;
- zvýšení pracovních a sociálních kompetencí zvýšením vzdělání, zajištění praxe;
- prevence rasově motivovaných sporů a extremistických projevů.

Mezi nejčastější náplně práce asistentů prevence kriminality dle Jiráňka a kol. (2011) patří vykonávání dohledu u základních škol (přechody pro chodce) a kontrola heren (zda se v nich nezdržují osoby pod stanovenou věkovou hranicí). Asistenti jsou vybaveni bundami s nápisem „Asistent prevence kriminality“, čepicemi se znakem města (tudíž, každé město má vlastní) a mobilními telefony, díky kterým mohou komunikovat se všemi složkami integrovaného záchranného systému. Díky praxi, kterou asistenti svou prací získali, snáze nalézají práci novou, tím se snižuje počet nezaměstnaných v daném městě.

Bezpečná lokalita

Občané stále nejvíce postrádají pocit bezpečí, je to způsobené i tím, že největší podíl trestných činů dle Koníčka (2017b) zaujímají majetkové činy. Stále více lidí se snaží zabezpečit své obydlí co nejúčinněji, a proto vznikl program Bezpečná lokalita, tedy jako akce k ochraně majetku a osob. Na program dohlíží Ministerstvo vnitra České republiky a Policie České republiky. Zabezpečené objekty, alarmové osvětlení před vchody do budov takto by měla vypadat „bezpečná lokalita“. Co ale občané nemají ve své režii a musí to zřizovat představitelé měst a obcí jsou:

- městské kamerové dohlížecí, geografické, informační a vyhledávací systémy;
- zabezpečení objektů a jejich připojení na pulty centralizované ochrany;
- rozšiřování a zkvalitňování veřejného osvětlení;
- zřizování hlídaných parkovišť;
- zřizování, provoz a údržba zájmových klubů a dětských hřišť;
- dopravní preventivní opatření.

Tento program je tedy jakousi ukázkou spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Bezpečná lokalita přispívá k pozitivní změně v chování obyvatel, jak k vlastnímu, tak ale i k veřejnému majetku.

Bezpečná země

Tento projekt dle Ministerstva vnitra České republiky (2018c) vysvětluje a doporučuje občanům správná řešení zabezpečení jejich majetku, hlavně pomocí mechanických zábranných prostředků a zámkových systémů. Dalším cílem tohoto projektu je informovanost občanů o odpovídajících výrobcích. Díky neznalosti zákazníka je velmi jednoduché naletět na prodejní triky, hlavně z tohoto důvodu projekt vznikl. Spousty výrobků ze zemí Asie nedosahují tížených parametrů a často nebývají ani certifikované.

Na obrázku 3 je vyobrazeno logo projektu. To slouží jako označení a znamená pro zákazníka jistotu a záruku, že zboží je kvalitní a certifikované. Nejčastěji se jedná o bezpečnostní zámky, bezpečnostní mříže a trezory, bezpečnostní dveře a jejich vložky a kování.

Obrázek 3: Bezpečná země - logo

Zdroj: převzato z <http://www.prevencekriminality.cz/projekty/overene-projekty-upr/bezpecna-zeme/preventivni-projekt-bezpecna-zeme-46cs.html>

Domovník preventista

Koníček (2018) definuje domovníka preventistu takto: „*projekt je přímou odpovědí na stávající potřeby obcí zvýšit bezpečnost a veřejný pořádek, posílit osobní odpovědnost občanů za dodržování bezpečnostních standardů, společenských norem a nastolit systém opatření v rámci triády situační prevence kriminality: bezpečný občan, bezpečný dům, bezpečná lokalita*“. Aby mohl být tento projekt schválen, musí být splněny následující podmínky:

- domy musí být ve vlastnictví obce a domovník v jednom z těchto domů bude bydlet;
- výběr domovníka standardním výběrovým řízením, následně domovníkova profesní příprava,
- dohoda o provedení práce v minimální délce 6 měsíců (pro domovníka).

Jedním se záměrů proč tento projekt zavést, je důvod, aby se občanům v sociálně vyloučených lokalitách ukázalo, jak se dá žít v čistotě, na vyšší sociální úrovni a hlavně bezpečně. Samozřejmostí pro pocit bezpečného bydlení je dodržování jasně definovaných pravidel chování. Cílem projektu je snížit rizika vandalismu, rušení nočního klidu, vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení pořádku, ale také společenských vztahů.

Profesní příprava domovníka preventisty je dle Koníčka (2018) zejména o:

- znalostech, respektování a vyžadování základních zásad v oblasti prevence kriminality;
- psychické odolnosti a zvládání psychické zátěže;
- znalostech právního minima;

- předcházení a zvládnání konfliktů;
- kontrole dodržování Domovního řádu a dalších předpisů;
- provádění drobných oprav v domě.

Prevence domácího násilí

Tento projekt se dle Bílého kruhu bezpečí (2007) rozjel kvůli vysokému počtu klientů v poradnách Bílého kruhu bezpečí, kteří byli ohroženi domácím násilím. Jeho cílem je včasná a účinná ochrana ohrožených osob. Domácí násilí se vyznačuje fyzickým, psychickým či sexuálním násilím mezi blízkými osobami. Domácí násilí je často spojeno s rizikovými faktory, jakými jsou např. finanční závislost na partnerovi, zdravotní postižení či omezení, vyšší věk, bezmocnost seniorů, přechod do starobního důchodu či závislost násilné osoby. Ke klíčovým znakům domácího násilí patří opakovanost, dlouhodobost, stupňování neboli eskalace a neveřejnost.

Dle Bílého kruhu bezpečí (2007) je možné pozorovat tyto projevy domácího násilí:

- psychické násilí
 - zastrašování (zlé pohledy, výhrušná gesta), kritizování a ponižování (nadávky, zlehčování obav), vyhrožování a vydírání (nucení k poslušnosti, vyhrožování bitím), fyzické násilí (facky, kopání, rdoušení);
- sociální násilí
 - izolace (od příbuzných, přátel, zákaz telefonování, dívání se na televizi);
- ekonomické zneužívání (zamezení přístupu k financím);
- sexuální násilí;
- kombinace výše uvedených.

2.6 INSTITUCIONÁLNÍ ZASTŘEŠENÍ PREVENCE KRIMINALITY

V České republice má za úkol dle Kraftové a kol. (2016) zajišťovat bezpečnost obyvatel, obrany svrchovanosti a územní celistvosti vláda a orgány všech územních samosprávných celků. Česká republika si zakládá na bezpečnosti jedince, na ochraně jeho života, zdraví a také

svobody, dále lidské důstojnosti a v neposlední řadě na ochraně majetku. Bezpečnostní systém je institucionálním nástrojem pro dosahování cílů bezpečnostní politiky. Bezpečnostní systém je možné rozdělit do 3 kategorií:

- institucionální ústřední (prezident republiky, Parlament České republiky, vláda, Bezpečnostní rada státu, ústřední správní úřady);
- institucionální územní (orgány krajů a obcí);
- výkonné prvky (ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné a havarijní služby).

Dle Ministerstva vnitra České republiky (2018a) je prevence kriminality v České republice realizována na úrovních:

- meziresortní úroveň (vytváření preventivní politiky ve vztahu k obecné kriminalitě);
- resortní úroveň (prevence kriminality vychází z věcné působnosti ministerstev);
- místní úroveň (orgány veřejné správy, policie, nevládní organizace).

Republikový výbor pro prevenci kriminality

Tento výbor se řadí mezi meziresortní iniciační, koordinační a metodické orgány (Ministerstvo vnitra České republiky, 2018d). Byl zřízen usnesením vlády roku 1993. Republikový výbor je svoláván jedenkrát měsíčně, nejméně šestkrát v průběhu kalendářního roku. Úkolem Republikového výboru pro prevenci kriminality je vytvářet a sjednocovat koncepci preventivní politiky vlády České republiky na meziresortní úrovni a dále napomáhat při realizaci na všech úrovních veřejné správy. Dalším úkolem je každoročně vyhodnocování cílů a úkolů Strategie prevence kriminality. V neposlední řadě Republikový výbor pro prevenci kriminality schvaluje dotace v rámci Programu prevence kriminality pro územní samosprávné celky. Členů má tento výbor 25 a předsedou výboru je ministr vnitra. Mezi další členy výboru jsou např. zástupci:

- Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky;

- Institutu pro kriminologii a sociální prevenci;
- Nejvyššího státního zastupitelství;
- Policejního prezidia České republiky;
- Probační a mediační služby České republiky;
- Soudcovské unie České republiky.

Poradní sbor pro situační prevenci kriminality

Sbor byl zřízen rozkazem ministra vnitra v roce 1998 (Ministerstvo vnitra České republiky, 2018e). Jedná se o koordinační a iniciační orgán, který posuzuje koncepční otázky. Dále zpracovává společné strategie prevence automobilové kriminality, vloupání do obydlí a prevence kriminality na veřejných prostranstvích. Do Poradního sboru pro situační prevenci kriminality spadají tyto subjekty: ASIS ČR, neboli mezinárodní sdružení bezpečnostních profesionálů, Asociace technických bezpečnostních služeb Grémium Alarm, Cech mechanických zámkových systémů ČR, Česká asociace bezpečnostních manažerů, Česká asociace pojišťoven, Český klub bezpečnostních služeb, Komora podniků komerční bezpečnosti ČR, Městská policie hl. m. Prahy, Ministerstvo vnitra ČR – odbor prevence kriminality a Policie ČR.

Ministerstvo vnitra České republiky – Odbor prevence kriminality

Dle Ministerstva vnitra České republiky (2018f) je Odbor prevence kriminality součástí sekce vnitřní bezpečnosti a policejního vzdělávání Ministerstva vnitra. Hlavním úkolem Odboru prevence kriminality je tvorba a koordinace politiky prevence kriminality na resortní ale i vládní úrovni, dále bojuje proti obchodování s lidmi, pomáhá při pátrání po pohřešovaných dětech, a v neposlední řadě se snaží o bezpečnost v sociálně vyloučených lokalitách. O dotacích a finančních příspěvcích, které dostávají obce, kraje a neziskové organizace, taktéž rozhoduje Odbor prevence kriminality.

Policie České republiky

Sbor Policie České Republiky jako takový vznikl až roku 1993, tedy se vznikem samostatné České republiky. Nejvyšší příčku v organizační struktuře zaujímá Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem. Všechny ostatní složky organizační struktury (útvary s celostátní působností, krajská ředitelství) jsou Policejnímu prezidiu podřízeny. Odlišností je, že útvary s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta, zatímco krajská ředitelství jsou zřízena zákonem. Příslušníci Policie České republiky musí ctít etický kodex, který obsahuje hesla jako např. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazovat zákonnost, chránit práva a svobody osob, prosazovat zákony přiměřenými prostředky, chovat se důstojně a důvěryhodně aj (Policie České republiky, 2017). Mezi základní hodnoty Policie České republiky patří profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost. Každý příslušník Policie České republiky v den nástupu k výkonu služby skládá služební slib, ten zní: *„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“* (Policie České republiky, 2017).

Vězeňská služba České republiky

Cílem Vězeňské služby České republiky (Vězeňská služba České republiky, 2018) je zajišťovat výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a udržovat bezpečnost a pořádek v soudních budovách, státních zastupitelstvích a v budově ministerstva spravedlnosti. Vězeňská služba dále spravuje a střeží věznice a detenční ústavy a předvádí před soud a eskortuje vězněné osoby. V České republice je celkem 35 věznic, s více než 11 000 zaměstnanci. Věznice má vždy svého ředitele, ten se zodpovídá generálnímu ředitelství, které spadá pod Ministerstvo spravedlnosti. Věznice jsou rozděleny na dva typy, věznice s ostrahou (ty jsou ještě dále děleny podle tří druhů zabezpečení na oddělení s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení) a věznice se zvýšenou ostrahou. Vězeňská služba je povinna poskytovat zdravotní služby osobám ve výkonu trestu, vazby, zabezpečovací detence a také samozřejmě vlastním zaměstnancům. Proto každá věznice disponuje zdravotnickým

střediskem s praktickým lékařem a také se stomatologem, v ženských věznicích je navíc péče gynekologická.

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Institut pro kriminologii a sociální prevenci představuje výzkumnou organizaci v resortu spravedlnosti, zabývá se kriminologickým výzkumem (Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2018). Ministerstvo spravedlnosti České republiky je jeho zřizovatelem, také stanovuje jeho základní rozpočet. Další finanční prostředky Institut pro kriminologii a sociální prevenci získává ze státní podpory výzkumu, vývoje a inovací a z dalších zahraničních zdrojů. Hlavním cílem Institutu pro kriminologii a sociální prevenci je přispívat výzkumnou, teoretickou, analytickou a publikační činností k tvorbě legislativy. Dále se zaměřuje na výzkumy a studijní činnosti v oblasti kriminologie, trestního práva a viktimologie. Samozřejmostí je spolupráce s orgány zákonodárné, výkonné a soudní moci. V čele Institutu pro kriminologii a sociální prevenci stojí ředitel, kterého jmenuje ministr spravedlnosti. Institut pro kriminologii a sociální prevenci navazuje svou činností na Výzkumný ústav kriminalistiky, jenž vznikl v roce 1960.

2.7 MĚSTO KOLÍN A JEHO POSTOJ K PREVENCI KRIMINALITY

Účelem této podkapitoly je ukázat názorné příklady toho, jak se k prevenci kriminality staví město Kolín. Kolín již 4. rokem požádalo občany o vyplnění dotazníku Bezpečný Kolín (viz příloha A). Data sbírala sama autorka práce. Celé vyhodnocení dotazníkového šetření bylo zpracováno pro potřeby města Kolína a je přílohou B.

Cílem dotazníku bylo zjistit, jak se občané Kolína cítí bezpečně, kde se nejvíce obávají trestných činů, zda se již v minulosti stali oběťmi trestných činů, které lokality ve městě vnímají jako nejrizikovější, zda podporují rozšiřování kamerového systému a v neposlední řadě, zda si občané myslí, že je dostatečný počet policejních hlídek v ulicích města.

Dotazník (viz příloha A) se skládá ze 17 otázek, z toho jich je 14 zjišťovacích a zbylé 3 identifikační. Byl zvolen kvótní výběr vzorku, kvótním znakem byl určitý počet žen a mužů v různých věkových kategoriích, ty byly rozděleny následovně:

- 0 – 17 let;
- 18 – 35 let;
- 36 – 64 let;
- 65+.

Kvótní výběr vzorku respondentů byl zvolen z toho důvodu, že se město rozhodlo pro reprezentativnější vzorek respondentů, než tomu bylo v předcházejících třech letech. Dle Českého statistického úřadu (2017) autorka práce zjistila, že ve městě žije téměř stejný počet mužů a žen, proto se rozhodlo pro rozdělení půl na půl, tedy 50 % muži a 50 % ženy.

Dle vzorce (1) autorka práce vypočítala, kolik je nutno oslovit respondentů. Po dosažení níže napsaných údajů autorce práce vyšlo, že přiměřený počet dotazníků po zaokrouhlení na celá čísla je 45. Jelikož se to autorce práce ani panu Bc. Tomáši Žákovi, který zpracovával dotazníková šetření v minulých letech, nezdálo adekvátní, rozhodli se pro zpracování 100 dotazníků.

$$n = \frac{z^2 \cdot N \cdot r(1-r)}{(d^2 \cdot N) + (z^2 \cdot r(1-r))} \quad (1)$$

N – počet obyvatel

z – koeficient spolehlivosti

d – přípustná míra odchylky

r – očekávaná míra odchylky

Tabulka 1: Dosazené hodnoty do vzorce (1)

Neznámé ze vzorce (1)	Dosazené hodnoty
N	31 123 k 31. 12. 2016 (dle Českého statistického úřadu, 2017)
z	1,96
d	0,05
r	0,03

Zdroj: vlastní zpracování

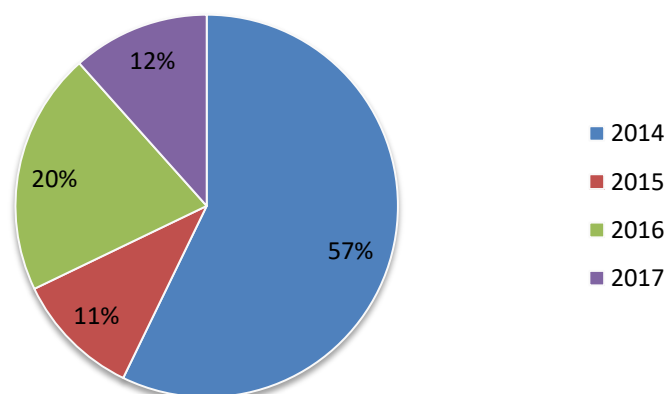
Dle Českého statistického úřadu (2017) si autorka práce zjistila, kolik v roce 2016 žilo v Kolíně obyvatel v jednotlivých věkových kategoriích a zjistila tak, kolik potřebuje respondentů v jednotlivých věkových kategoriích. Autorka práce se dopracovala k těmto číslům:

- 18 respondentů z věkové kategorie 0 – 17 let (tedy 9 žen a 9 mužů);
- 22 respondentů z věkové kategorie 18 – 35 let (tedy 11 žen a 11 mužů);
- 40 respondentů z věkové kategorie 36 – 64 let (tedy 20 žen a 20 mužů);
- 20 respondentů z věkové kategorie 65+ (tedy 10 žen a 10 mužů).

V následujících grafech č. 2, 3, 4, 5, 6 a 7 jsou vyobrazeny 3 nejvýznamnější otázky z dotazníku a v grafu č. 1 celkové porovnání počtu respondentů všech 4 ročníků. Otázky jsou hodnoceny podle kritéria pohlaví a věku.

Poměr respondentů v jednotlivých letech

Na grafu 1 je vyobrazeno, kolik v každém roce odpovědělo respondentů na tento dotazník. Je zřejmé, že v prvním roce, tedy v roce 2014, zodpovědělo dotazník více jak 50 % respondentů ze všech roků dohromady. Odpověď, na otázku, proč tomu tak bylo, je jednoduchá. V prvním roce se občané Kolína o tomto dotazníku dozvěděli téměř odevšad, několikrát to bylo uvedeno v místním deníku, o dotazníku informoval místní rozhlas a v neposlední řadě byly informace o dotazníku vyvěšeny na oficiálních webových stránkách města. Lidé vyplnili dotazník buď v místním tisku, a samotnou stránku s dotazníkem poté hodili do urny na náměstí, anebo ho vyplnili na internetu. V dalším roce město Kolín od tohoto oznamování ustoupilo, neboť z odpovědí bylo patrné, že věkové kategorie byly nevyvážené.

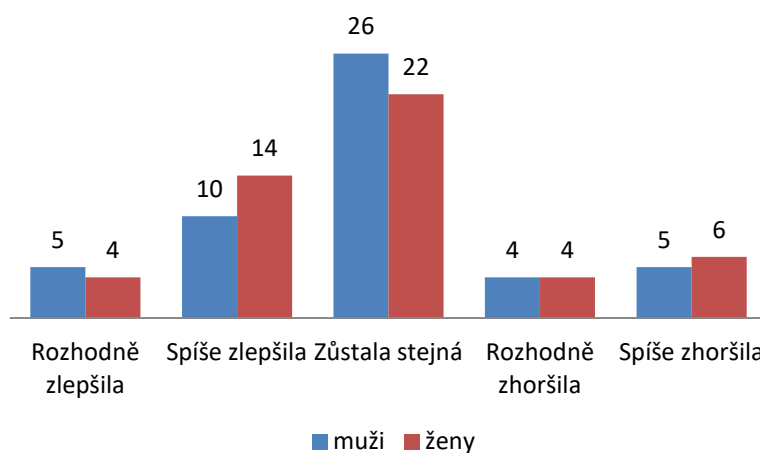

Graf 1: Poměr respondentů v jednotlivých letech

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka: Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?

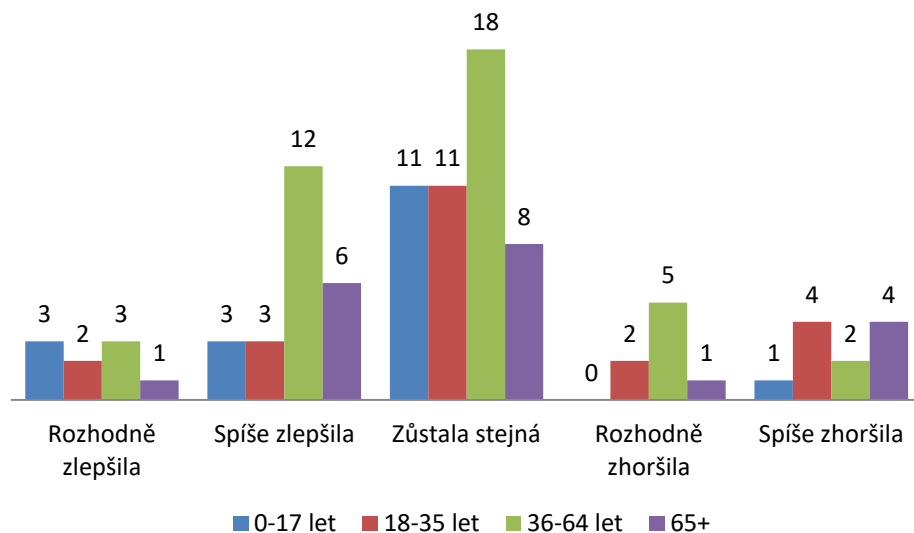
Podstatná otázka v dotazníku byla, zda si občané Kolína myslí, že se bezpečnostní situace zlepšila oproti loňskému roku. Z grafu 2 je patrné, že převládá názor, že situace zůstala stejná, dokonce je tento názor téměř totožně zastoupený v porovnání muži - ženy. Co se týče krajních možností, tedy že se situace rozhodně zlepšila, či zhoršila, je zde pouze hrstka respondentů, kteří zastávají tyto názory, dohromady je to pouze 17 %. Téměř tři čtvrtě respondentů zastává názor, že se situace buď zlepšila, nebo zůstala stejná. Tento výsledek bere zastupitelstvo města Kolín jako velmi dobré, jelikož se občané cítí bezpečně.

Graf 2: Počty respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na muže a ženy: „Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?“

Zdroj: vlastní zpracování

U této otázky nebylo důležité pouze rozdělení obyvatelstva podle pohlaví, ale také podle věku viz graf 3. Respondenti byli rozdělení do 4 věkových kategorií a je patrné, že jsou zde velké rozdíly. Zatímco u kategorie první, tedy 0 – 17 let převládá názor, že situace zůstala stejná u kategorie poslední, tedy 65+, je názor takový, že se situace dokonce zlepšila, popřípadě zůstala stejná. Negativní krajní možnost, tedy že se situace rozhodně zhoršila, zastává pouze 5 respondentů z věkové kategorie 36 – 64 let, 2 respondenti z věkové kategorie 18 – 35 let a 1 respondent starší 65 let.

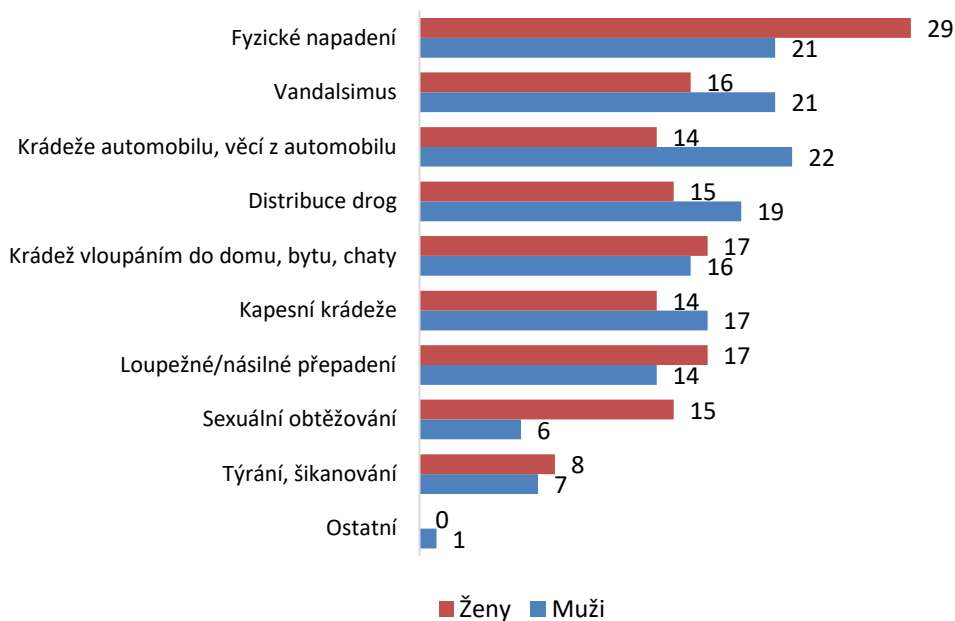

Graf 3: Počty respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na věkové kategorie: „Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?“

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka: Jakých trestných činů se ve městě nejvíce obáváte?

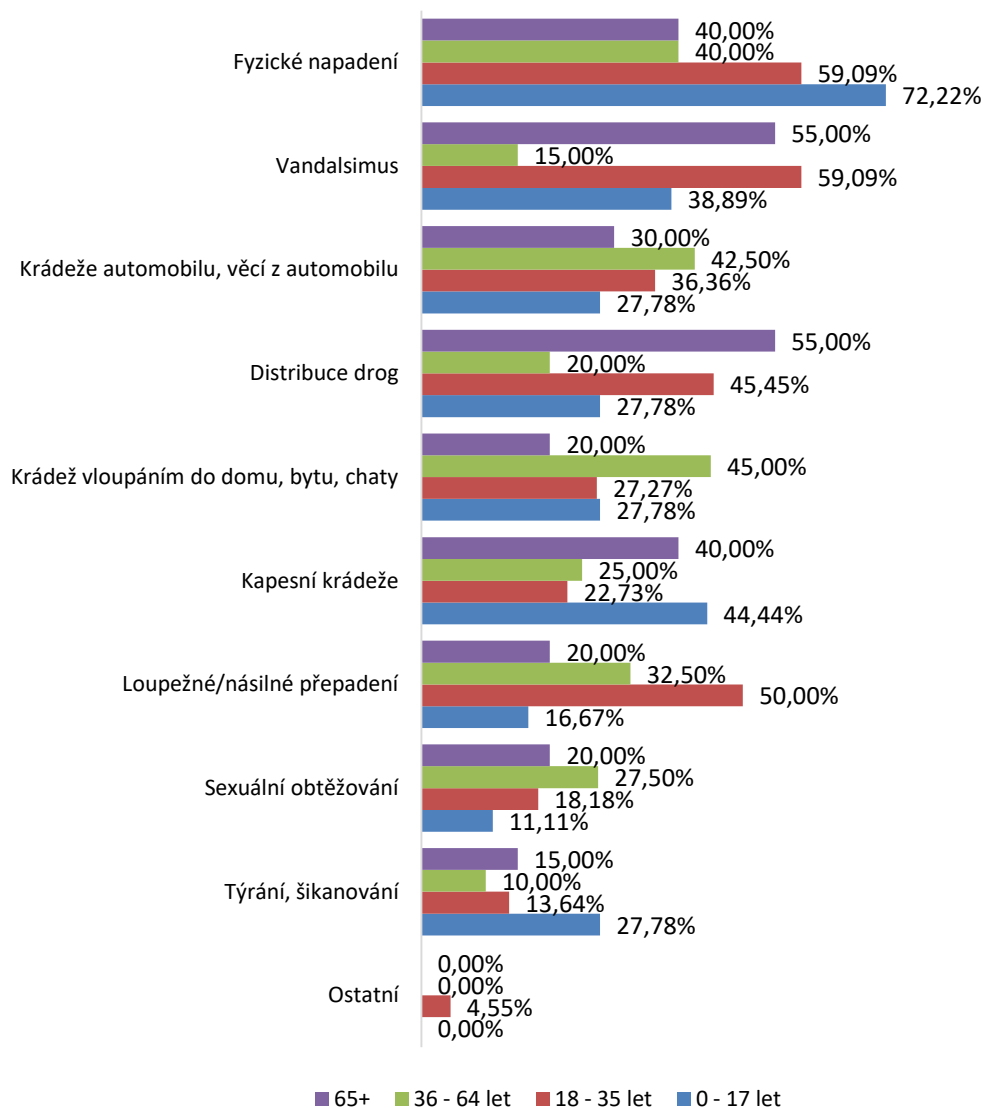
Další stěžejní otázkou v dotazníku bylo, jakých trestných činů se obyvatelé nejvíce obávají. Na tuto otázku odpovídali respondenti výběrem z možností, kdy mohli zaškrtnout odpověď jednu, ale také všechny. Proto v grafu 4 není možné vytvořit rozdělení na 50 mužů a 50 žen, ale samozřejmě je jich více, podle odpovědí. To samé u grafu 5, kdy celkový stav věkových kategorií neudává 100 %, ale vždy více. V grafu 4 jsou vyobrazeny všechny možnosti odpovědí v rozdělení na muže a ženy. Je z něj patrné, že ženy se nejvíce obávají fyzického napadení, zatímco muži se nejvíce obávají krádeží automobilu a věcí z automobilu. Celkově loupežné/násilné přepadení, kapesní krádeže, krádeže automobilu a věcí z něj, vandalismus, krádež vloupáním do domu, bytu, či chaty a distribuce drog od sebe dělí vždy pouze o jedno zaškrtnutí. Proto se na tyto trestné činy chce město více zaměřit, aby se lidé cítili zase o něco bezpečněji. I když se odpovědi týkající se sexuální obtěžování zdají velmi malé, oproti šetření v roce 2016 (viz Příloha B) odpovědí značně přibýlo, a z toho důvodu je nyní v ulicích Kolína více policejních hlídek. Největší rozdíl mezi odpověďmi je právě na ono zmiňované sexuální obtěžování, kdy 15 žen zaškrtnulo v dotazníku tuto možnost, zatímco mužů, bylo jen 6. U této možnosti odpovědi je to pochopitelné, že se více obávají ženy, pokud se obávají sexuálního napadení muži, jedná se zpravidla o starost o ženy v jejich rodině (manželky, dcery, sestry).

Graf 4: Počty respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na muže a ženy: „Jakých trestných činů se ve městě nejvíce obáváte?“

Zdroj: vlastní zpracování

V grafu 5 je možné zhlédnout odpovědi respondentů na stejnou otázku v rozdělení na věkové kategorie. Jedná se tedy o počet respondentů, kteří zvolili určitou možnost ku celkovému počtu respondentů v dané věkové kategorii. Výsledná hodnota je proto vždy uvedena v procentech a je zpravidla vyšší než 100 % (každý zaškrtnul minimálně 2 odpovědi). Lidé ve věku 36 – 64 let se nejvíce obávají těchto trestných činností: krádeže vloupáním do domu, bytu, či chaty, dále sexuálního obtěžování a krádeže automobilu a věcí z automobilu. Naproti tomu osoby ve věku 0 – 17 let se nejvíce obávají fyzického napadení, což je zřejmé, jelikož jsou školou povinné a fyzické napadení se u mladých nejčastěji objevuje v prostorách škol. Největší propast mezi odpověďmi je u vandalismu, kdy 59 procent respondentů ve věku 18 – 35 let zaškrtnulo tuto odpověď, zatímco respondentů ve věku 36 – 64 let pouze 15 procent.

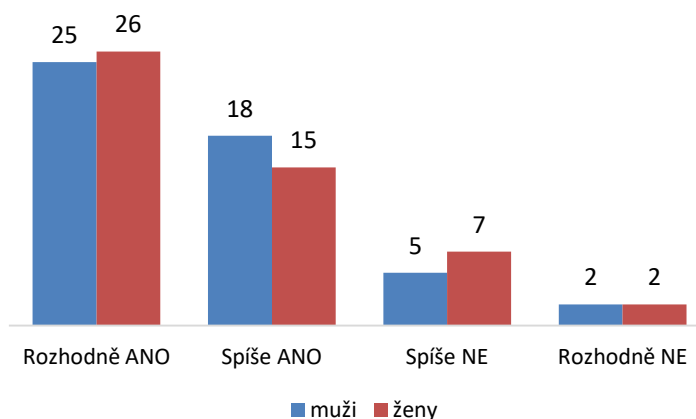
Graf 5: Počty procent odpovědí respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na věkové kategorie: „Jakých trestných činů se ve městě nejvíce obáváte?“

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka: Podporujete rozšiřování kamerového systému?

Tato otázka se týkala toho, zda občané města podporují rozšiřování městského kamerového systému. Odpovědi na ni (viz graf 6) byly velice povzbudivé, jelikož více jak polovina respondentů odpověděla, že rozšiřování podporují, a to přesně 25 mužů a 26 žen. Pouze 2 ženy a 2 muži se k otázce vyjádřili tak, že rozhodně nepodporují rozšiřování kamerového systému. Zastupitelstvo města si tyto odpovědi vykládá tak, že kamerové

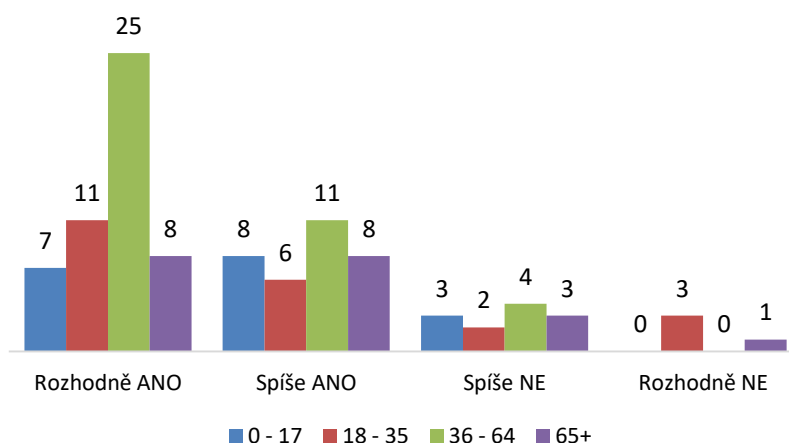
systemy lidé neberou jako kontrolu jich samotných, ale naopak, že je vítají, protože je snadnější dopadnout pachatele trestných činů.

Graf 6: Počty odpovědí respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na muže a ženy: „Podporujete rozšiřování kamerového systému?“

Zdroj: vlastní zpracování

V následujícím rozdělení (viz graf 7), tedy v rozdělení na věkové kategorie, otázka dopadla obdobně. 25 respondentů ve věku 36 – 64 let jsou rozhodně pro rozšiřování kamerového systému. Pouze jediný člověk, starší 65 let a 3 respondenti ve věkové kategorii 18 – 35 let se k otázce vyjádřili, že rozhodně nepodporují rozšiřování kamerového systému.

Graf 7: Počty odpovědí respondentů v roce 2017 odpovídajících na otázku v rozdělení na věkové kategorie: „Podporujete rozšiřování kamerového systému?“

Zdroj: vlastní zpracování

Celkové hodnocení

U první otázky, týkající se zlepšení/zhoršení pocitu bezpečí, byly odchylky nejvíce parné u věkové kategorie 36 – 64 let, kdy 18 respondentů zaškrtno odpověď „situace zůstala stejná“ a 7 respondentů, že se situace spíše či dokonce rozhodně zhoršila. Mužské i ženské zastoupení odpovědí v této otázce bylo přibližně stejné.

Otázka druhá, tedy otázka na trestné činy a jejich obavy, z odpovědí je patrné, že větší odchylky jsou u věkových kategorií a to zejména mezi věkovou kategorií 0 – 17 let a 36 – 64 let. Odpověď proč tomu tak je, je zřejmá, mladí lidé, kteří jsou školou povinní, se tolik neobávají např. o vykradení automobilu, jelikož žádný nemají, naopak lidé ve věku 36 – 64 let se tolik neobávají šikanování, jelikož šikana se nejčastěji odehrává ve školních lavicích. Co se týče rozdílnosti pohlaví, jsou zde patrné menší odchylky, jako u odpovědi sexuálního obtěžování, kterého se více obávají ženy a krádeže automobilu a věcí z automobilu, kterého se naopak více obávají muži.

V poslední otázce na kamerový systém, muži i ženy odpovídali takřka stejně. Větší odchylky bylo možné sledovat u věkového rozdělení, kdy 36 respondentů z věkové kategorie 36 – 64 let odpovědělo, že s kamerovým systémem spíše, či dokonce rozhodně souhlasí, naopak že s kamerovým systémem spíše, či rozhodně nesouhlasí, zaškrtno 5 respondentů z věkové kategorie 18 – 35 let.

Vyhodnocování dotazníku dle pohlaví bylo téměř identické a žádné nové poznatky nepřineslo. Podstatnější v tomto případě bylo rozdělení na věkové kategorie, kdy odchylky v odpovědích byly patrné. Přestože bylo možné předpokládat, že každá věková kategorie bude mít jiný názor, ale kolikrát se i v lecčem shodly (např. otázka na kamerové systémy, kdy je rozdělení četností odpovědí velmi podobné).

3 SOCIÁLNÍ SEKTOR BEZPEČNOSTI

Samotný pojem bezpečnost vychází z českého slovního spojení „bez péče“. Slovo bezpečnost má samo o sobě negativní konotaci. Bývá nejčastěji definována takto: *„bezpečnost se vymezuje jako stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt, a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat“*. (Zeman, 2002, s. 186)

Bezpečnost je možné dělit na (Ministerstvo vnitra České republiky, 2005):

- vnitřní (hrozby pocházející zevnitř objektu) a vnější (vně objektu);
- individuální (jednotlivce) a kolektivní;
- subjektivní (ta je spojována s absencí strachu z nebezpečí) a objektivní (reálná neexistence daného bezpečí).

Podle Kraftové a kol. (2016) je pravidlem, že pokud se objeví menší hrozba, řeší bezpečnost nižší správní stupeň. V České republice se každý den setkáváme s hrozbami, mezi největší patří právě hrozby společenské (zejména integrace cizinců), dále například organizovaný zločin, či terorismus. Sociální sektor bezpečnosti je dle Kraftové a kol. (2016) úzce propojen s politickým a ekonomickým sektorem bezpečnosti. Pozornost je tedy zaměřena na celou společnost.

Ochrana společnosti je nedílnou součástí prevence a to zejména z důvodu, aby byly zajištěny dlouhodobé podmínky pro život společnosti. Ochrana společnosti nepotřebuje aktivování krizových stavů, ani mimořádných událostí, ochrana společnosti se totiž děje neustále (Ministerstvo vnitra České republiky, 2005).

Modifikované dělení Kraftová a kol. (2016) na podmínky České republiky rozdělují kompetence v sociálním sektoru bezpečnosti následujícím způsobem:

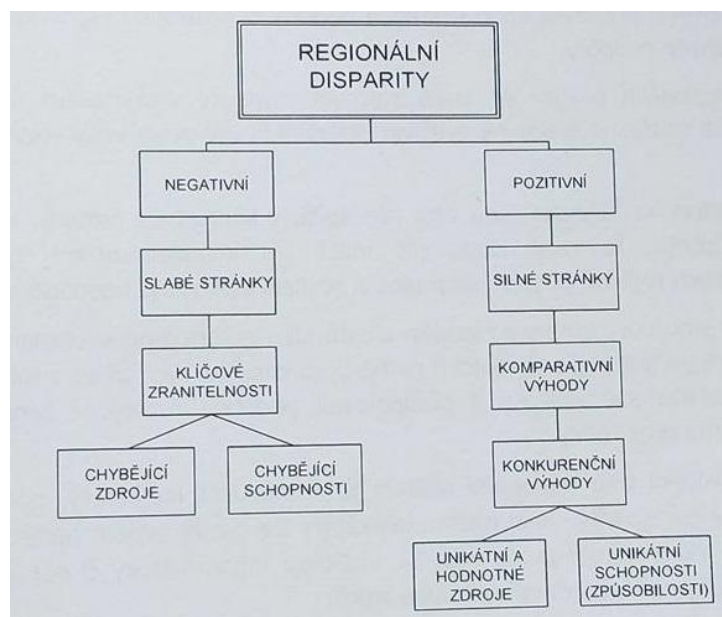
- centrální (stát);
- vyšší střední (kraje);
- nižší střední (okresy);
- obecní (vesnice, města).

3.1 REGIONÁLNÍ DISPARITY

„Regionální disparity jsou neodůvodněné regionální rozdíly v úrovni ekonomického, sociálního a ekologického rozvoje regionů. Disparitami, které je třeba řešit, jsou rozdíly vyvolané subjektivní lidskou činností, nikoliv rozdíly vzniklé z objektivních příčin, například na základě přírodních podmínek.“ (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2012)

Pojem disparity dle Vorauera (1997) vychází z latinského *disparitas*, což znamená rozdělení. Regionální disparity tedy vyjadřují míru odlišnosti zkoumaného jevu v rámci regionů. Identifikace a následné srovnání těchto jevů mají nějaký racionální smysl. Disparity se objevují v každodenních podmínkách života, ale i v nerovnoměrných hospodářských podmínkách (město-venkov).

Podle Kutscherauera (2010) se regionální disparity zjišťují zpravidla ze dvou důvodů. Prvním důvodem je zkoumání rozdílností relevantních znaků, tím se zjišťuje, v čem jednotlivé subjekty zaostávají. Jedná se tedy o negativní znaky regionální disparity. Ty se vyznačují jako slabé stránky, které často vyúsťují až do klíčových zranitelností zkoumaného objektu. Druhým důvodem je zkoumání rozdílnosti subjektů, vedoucí k poznání jejich jedinečnosti, odlišnosti. Je možné tyto znaky pojmenovat jako pozitivní znaky, nebo také jako silné stránky. Ty zpravidla přinášejí konkurenční výhodu u zkoumaného objektu. Rozdíl mezi negativními a pozitivními regionálními disparitami je možné shlédnout na obrázku 4.

Obrázek 4: Negativní a pozitivní regionální disparity

Zdroj: převzato z (Kutscherauer, 2010, s. 15)

Kutscherauer (2010) rozděluje regionální disparity na:

- sociální;
- ekonomické;
- územní (ty nejsou podstatné pro prevenci kriminality, tudíž nebudou dále rozebrány).

Sociální disparity se dle Kutscherauera (2010) týkají obyvatelstva (věková struktura, zdravotní stav, vzdělání), sociální vybavenosti (zdravotnictví, školství, kultura) a sociální patologie (ohrožení chudobou, kriminalita, nehodovost), vedle toho ekonomické disparity rozdělil následujícím způsobem: ekonomický potenciál (výkonnost ekonomiky, produktivita), ekonomická struktura (struktura dle odvětví), rozvojový potenciál (věda a výzkum, investice) a lidský potenciál (zaměstnanost, nezaměstnanost).

3.2 SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Za sociálně vyloučenou lokalitu můžeme dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v České republice (Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2015) považovat takovou lokalitu, ve které žije více než 20 osob v nevyhovujících podmínkách. Jako sociálně vyloučenou lokalitu je možné si představit dům, ulici, či čtvrť, kde žijí lidé, u kterých jsou patrné znaky sociálního vyloučení, tedy jsou vyloučeni ze společenských sítí, nemají mnoho kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu, ztratili zaměstnání, jsou v platební neschopnosti atd. Nejčastější důvod pro sociální vyloučení je zadluženost. Je rozdíl mezi chudobou a sociálním vyloučením. Chudoba je jakási ekonomická podmínka v určitém časovém okamžiku, zatímco sociální vyloučení zahrnuje více negativních faktorů života jedinců včetně chudoby, které výrazně omezují následující možnosti:

- přístup na otevřený trh práce (nezaměstnanost, sociální dávky);
- přístup k veřejným službám (děti ve školách, zdravotnictví);
- sociální kontakt s okolím;
- řešení osobních krizí (zadluženost, kriminalita);
- politická participace (volební chování).

Definice sociálně vyloučených lokalit dle Steinerta a Pilgrama (2003, s. 5) zní: „*Jedná se o postupnou a stupňující se exkluzi z plné participace na sociálních, materiálních i symbolických zdrojích produkovaných, sdílených a konzumovaných širokou společností k zajištění dobrých životních podmínek, organizaci sociálního života a k účasti na rozhodování.*“

Kraftová a kol. (2016) uvádí jako typické aspekty sociálního vyloučení tyto problémy:

- s bydlením, dluhy;
- závislost na lichvářích;
- neschopnost hospodařit s penězi;
- kriminogenní prostředí;
- nízké vzdělání, resp. neposílání dětí do škol;
- dlouhodobá nezaměstnanost.

Sociální exkluzi je možné dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v České Republice (Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2015) odlišit následujícím způsobem:

- ekonomická (nezaměstnanost, sociální dávky);
- prostorová (nucené shlukování určité skupiny osob na základě sociálního statusu);
- kulturní (omezený přístup ke vzdělání, znalostem, ale i informacím).

3.3 SOCIOEKONOMICKÉ A DEMOGRAFICKÉ INDIKÁTORY PŮSOBÍCÍ NA KRIMINALITU

V této podkapitole jsou porovnána dvě česká města v průběhu dvou let, a to roku 2015 a 2016. V otázce objasněnosti trestných činů jsou Karlovy Vary uvedeny pouze v průběhu roku 2016, jelikož v Koncepci prevence kriminality na období 2017 – 2020 (Statutární město Karlovy Vary, 2016), ze které jsou data využita, obsahuje v této otázce pouze přehled za rok 2016. I u města Kolín je tato otázka porovnána v jiném rozmezí, a to v průběhu let 2012 – 2015, jelikož tyto údaje jsou převzaty ze Strategického plánu prevence kriminality města Kolína na období 2016 – 2019 (Žák, 2016), kde jsou uvedeny informace týkající se

pouze těchto let. Poslední odchylkou jsou věkové struktury obou měst, které jsou vytvořeny z dat dostupných k 31. 12. 2016.

Města Karlovy Vary a Kolín jsou níže stručně představena. Výsledné porovnání je vztaženo na jejich okresy, tudíž okres karlovarský a okres kolínský, a to z důvodu, že vstupní data byla převzata ze statistických ročenek obou krajů (Karlovarský a Středočeský), kde je možné vyčíst pouze údaje o obou okresech.

Okresy měst jsou porovnány na základě socioekonomických a demografických indikátorů, které jsou spjaty s prevencí kriminality. Jako demografické indikátory byly vybrány: počet obyvatelstva a pohyb obyvatelstva (tedy hustota zalidnění a migrace/imigrace). Mezi socioekonomické indikátory zase tyto: celková nezaměstnanost, uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a registrované trestné činy. Socioekonomické a demografické indikátory jsou rozděleny do dvou tabulek (4 a 5), ve kterých jsou zaznamenány údaje z roků 2015 a 2016. K některým indikátorům jsou vytvořeny grafy, které lépe znázorňují změny mezi okresy, ale také mezi sledovanými roky.

V popisu města Karlovy Vary je uvedena i zmínka o Karlovarském kraji. Jelikož se jedná o krajské město, je nutné nastínit situaci v kraji, např. hospodářství, které se nevztahuje pouze na území města ale nýbrž na celý kraj a je důležité se o něm zmínit, jelikož je tímto kraj proslaven (sklárný Moser a Thun, minerální vody Mattoni a Korunní). Věková struktura je vztažena pouze k městu Karlovy Vary a následující porovnání jsou vztaženy ke karlovarskému okresu. Co se týče nastínění města Kolína, zde se jedná o popis samotného města, a ne celého Středočeského kraje, kterého je město součástí. Věková struktura je taktéž jen pro město a porovnání, která následují, jsou vztažena k celému kolínskému okresu. Díky tomu, že jsou porovnání vztažena ke stejné části, tedy vždy se jedná o okres, lze o těchto okresech něco vypovědět a zároveň je i správně porovnat.

Karlovy Vary

Karlovy Vary leží v západní části České republiky v kraji, který se nazývá Karlovarský kraj, leží na soutoku řek Ohře a Teplé, přibližně 120 km od Prahy. Na severu a západě Karlovarský kraj hraničí s Německem, podél státních hranic se tyčí Krušné hory. Co se týče rozlohy města, je velké 59 km² a obyvatel zde dle Infocentra Karlovy Vary (2011) žije téměř 50 000 v 15 rozčleněných částech města. Město je známo jako největší a zároveň nejznámější

lázeňské město v České republice. Mimo léčivé prameny je karlovarský okres bohatý také na přírodní minerální vody, za zmínku stojí Mattoni a Korunní. Nelze opomenout také na tradiční lázeňské oplatky, bylinný likér Becherovka, sklárnu Moser a Thun a růžový porcelán. Z kulturní oblasti je především mezinárodní filmový festival v Karlových Varech, které město proslavil po celém světě a díky němuž je město velmi žádanou turistickou destinací. Struktura hospodářství v Karlovarském kraji je velmi rozmanitá (viz výše zmíněná výroba porcelánu, skla a keramiky) např. textilní, oděvní průmysl, výroba potravin a nápojů, strojírenství a kovovýroba, chemický průmysl a těžba nerostných surovin.

Co se týče prevence kriminality cílem města, je dle Koncepce prevence kriminality na léta 2017 – 2020 (Statutární město Karlovy Vary, 2016) udržet trend soustavného poklesu trestné činnosti a nadále posilovat pocit bezpečí občanů ve městě. Největším úskalím města je úbytek obyvatelstva (Statutární město Karlovy Vary, 2016), který je způsobený migrací do jiných regionů a dalším nepříznivým jevem je zrychlující se demografické stárnutí, které je možné sledovat na grafu 8. Díky odchodu mladého obyvatelstva z Karlových Varů tvoří ekonomicky aktivní obyvatelstvo 47,3 % (Statutární město Karlovy Vary, 2016). Největším zaměstnavatelem je WITTE Nejdek spol. s r. o., zabývají se výrobou autozámků a komponentů pro automobilový průmysl. Dalším stěžejním zaměstnavatelem je Krajská nemocnice a. s. Základních škol je v městě 15, z toho jsou 3 speciální, středních škol 9, odborných učilišť 3 a 3 vyšší odborné školy. Veřejná vysoká škola ve městě Karlovy Vary je jen jedna, tedy ve městě je pobočka České zemědělské univerzity v Praze a to Fakulta životního prostředí, dále je zde jedna soukromá vysoká škola a to Vysoká škola finanční a správní, která převzala studijní obory a jejich akreditace od Vysoké školy Karlovy Vary a ta se tímto stala Vysokou školou finanční a správní.

Sociální služby v Karlových Varech dle Koncepce prevence kriminality na léta 2017 – 2020 (Statutární město Karlovy Vary, 2016) jsou např. tyto:

- 2 azylové domy;
- 1 dům na půl cesty;
- 1 nízkoprahové zařízení pro děti a mládež;
- 7 odborně sociálních poradenství;
- 4 terénní programy;
- 1 nízkoprahové denní centrum.

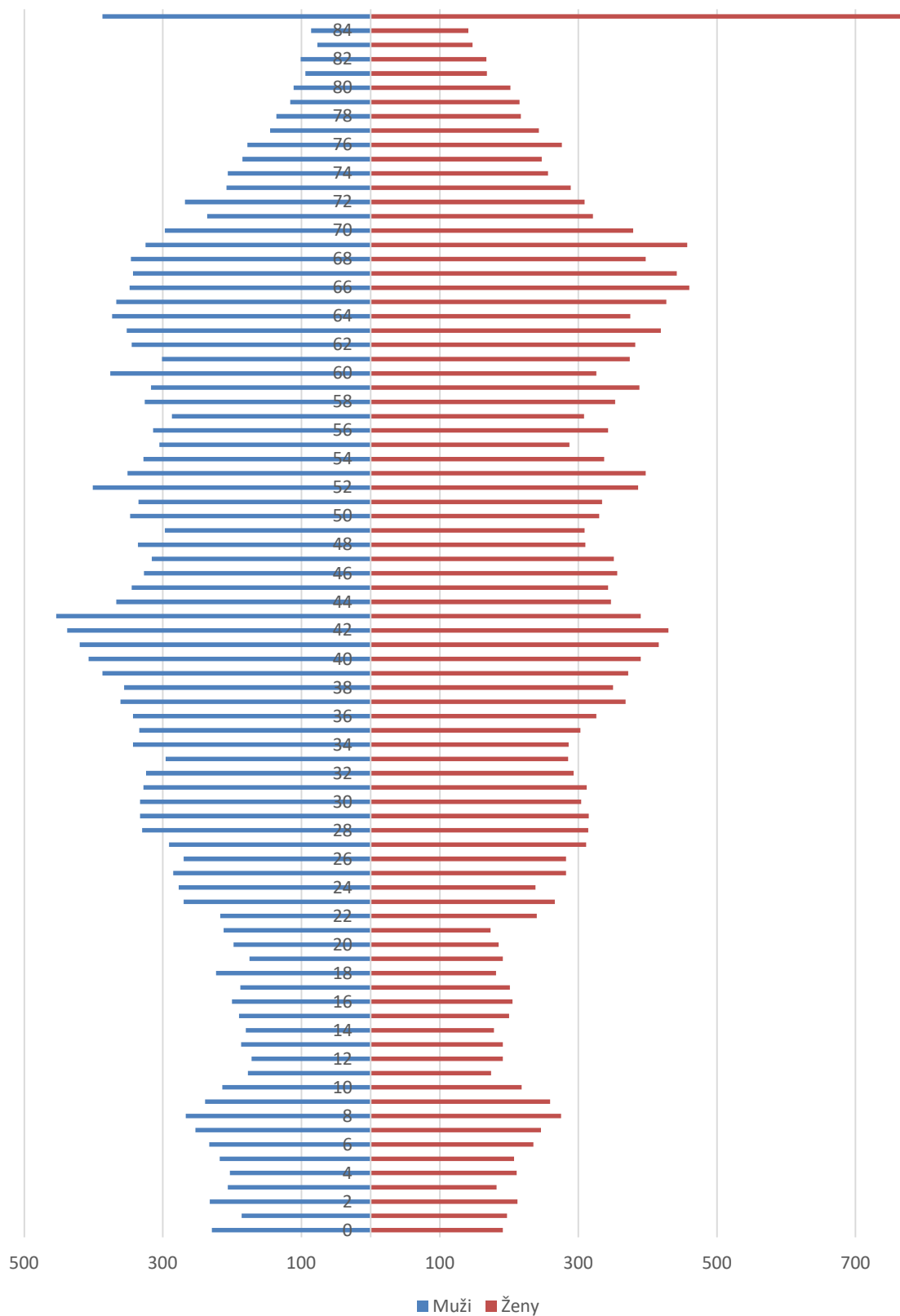
Sociálně vyloučených lokalit je na území města 7 (Statutární město Karlovy Vary, 2016). Nejedná se jen o romské lokality, ale spíše o sociálně vyloučené objekty, jako jsou ubytovny, kde žijí sociálně slabí občané. Objasněných trestných činů za rok 2016 bylo téměř 70 % (Statutární město, Karlovy Vary, 2016), díky takto vysokému procentu objasněnosti, jsou Karlovy Vary řazeny na první příčku v celé České republice, co se objasněnosti trestných činů týče. Objasněnost trestných činů za rok 2016 je možné si prohlédnout v následující tabulce 2. Městský kamerový dohlížecí systém v Karlových Varech disponuje 28 kamerovými body. Funkci manažera prevence kriminality zastává městská policie. Strážníci – preventisté realizují programy prevence kriminality ve školských zařízeních (Statutární město Karlovy Vary, 2016).

Tabulka 2: Trestná činnost v Karlových Varech za rok 2016

Trestné činnosti	Počet trestných činů	Objasněnost v procentech
Násilná	201	88,56
Mravnostní	34	76,47
Majetková	1 149	47,08
Hospodářská	308	75,32
Ostatní kriminalita	440	89,09

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Koncepce prevence kriminality na léta 2017 – 2020 (Statutární město Karlovy Vary, 2016)

V grafu 8 je vyobrazen stav obyvatel k 31. 12. 2016. Je patrné, že žen ve věku 85+ je v Karlových Varech přes 700, zatímco mužů je jen 400. Dle Koncepce prevence kriminality na léta 2017 – 2020 (Statutární město Karlovy Vary, 2016) je počet seniorů starších 65 let ve srovnání s Českou republikou nadprůměrný. Z grafu 8 je dále patrné, že nejvíce mužů je ve věku 43 let, zatímco u žen je to 66 let. Co se týče rozdělení dle pohlaví, věková struktura do 60 let vypadá u žen i mužů velmi podobně. Až v pozdějším věku je znát že, ženy se dožívají vyššího věku, a proto v pozdějším věku (60+) mají jasnou převahu. Počty osob věkové kategorie 0 – 22 let jsou velmi malé, tedy obyvatel v rozmezí tohoto věku v Karlových Varech žije malé množství. To by v budoucnu mohlo znamenat snížení počtu obyvatelstva.

Graf 8: Věková struktura obyvatel města Karlovy Vary za rok 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Českého statistického úřadu (2017) dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/vekove-slozeni-obyvatelstva>

Kolín

Město Kolín se nachází v polabské nížině na obou březích řeky Labe. V okolí města se nachází lužní lesy, dnes státem chráněny. Jedná se o okresní město na východě Středočeského kraje asi 60 km od Prahy. Obyvatel je zde dle Kučerové (2011) přes 30 000 a rozloha města je 35 km², město je dále členěno na 9 částí. Kolín je důležitou železniční křižovatkou mezi Prahou a Brnem. Co se týče průmyslu, ten je v tomto městě převážně chemický a automobilový, dále je zde ale také průmysl strojírenský, potravinářský a polygrafický. Z chemického průmyslu lze jmenovat kolínskou Draslovku, Lučební závody a rafinerii PARAMO (dříve KORAMO). Na jaře roku 2005 byla na severním okraji města otevřena automobilka konsorcia TPCA (Toyota-Peugeot-Citroën). TPCA je jedním z největších zaměstnavatelů v Kolíně, zaměstnává přes 3 000 zaměstnanců a výrobní kapacitu má 300 000 vozů ročně (Kučerová, 2011).

Dle Strategického plánu prevence kriminality města Kolína na období let 2016 – 2019 (Žák, 2016) patří Kolín mezi města s průměrnou mírou nezaměstnanosti v Středočeském kraji. Důvodem nezaměstnanosti jsou tyto důvody: převis poptávky po technických profesích, vzdělanostní struktura uchazečů (kdy dlouhodobý podíl činil 30 % uchazečů se základním vzděláním a 41 % uchazečů s výučním listem). Největší problém z bezpečnostně sociálního hlediska je velké množství ubytoven, kde bydlí ve špatných hygienických podmínkách mnoho lidí. Město Kolín v říjnu 2013 vyhlásilo stavební uzávěru na ubytovny, tudíž nové ubytovny již nemohou vznikat. V Kolíně jsou tři sociálně vyloučené lokality, „Zengrovka“, tu obývají Romové, lokalita U Vodárny a Kasárna, tyto oblasti jsou obydleny zaměstnanci automobilky TPCA. Ve městě fungují tyto aktéři na poli prevence kriminality: Centrum pomoci obětem trestných činů, Intervenční centrum pomoc obětem trestných činů, Občanská poradna Respondeo, Prostor plus o. p. s. (jedná se o kontaktní centrum, terénní programy, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež), Středisko výchovné péče, Pedagogicko-psychologická poradna, Dům dětí a mládeže a Charitní šatník (cílem je poskytnout ošacení a materiální pomoc v krizové či nepříznivé sociální situaci). Naopak co na území města chybí je azylový dům, dům na půl cesty a nízkoprahové centrum pro lidi bez přístřeší.

Z tabulky 3 je patrné, že k roku 2015 došlo k poklesu u všech sledovaných trestných činů oproti roku 2012. I přesto se stále největší měrou na celkové kriminalitě podílí majetkové trestné činy. Dle Strategického plánu prevence kriminality města Kolína na období let 2016 – 2019 (Žák, 2016) se jedná zejména o krádeže v obchodních centech, vykrádání

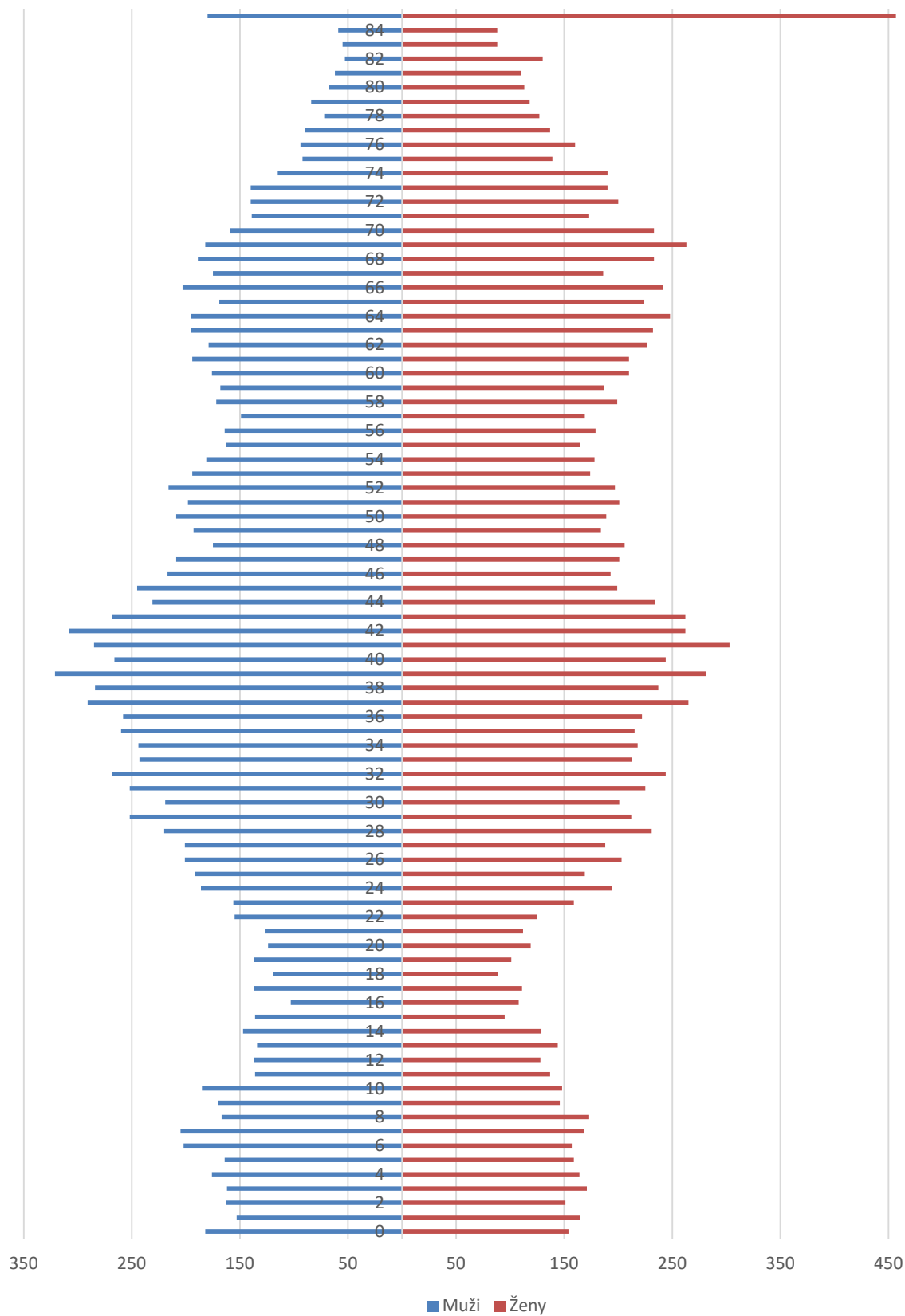
automobilů, krádeže kol a krádeže v obydlích. Co se týče nejrizikovějších lokalit, těmi jsou okolí vlakového a autobusového nádraží, okolí obchodních center, střed města a okolí ubytoven.

Tabulka 3: Trestné činy v průběhu let 2012 - 2015 v Kolíně

Rok	Násilné trestné činy	Mravnostní trestné činy	Majetkové trestné činy	Celková objasněnost trestných činů v procentech
2012	84	18	885	31
2013	90	10	1 197	29
2014	106	19	773	43
2015	49	11	399	47

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Strategického plánu prevence kriminality města Kolína na období let 2016 – 2019 (Žák, 2016)

Graf 9 ukazuje věkovou strukturu obyvatel Kolína ke dni 31. 12. 2016. I zde (jako u Karlových Varů) je vidět rozdíl u mužů a žen ve věku 85+, kdy mužů je přes 150 a žen 450, je tedy možné konstatovat, že žen je v tomto věku třikrát více než mužů. Stejně jako u grafu 8 jsou obě pohlaví zastoupena téměř stejnoměrně až do 60. roku života. Co se týče mužů, nejvíce jich v Kolíně žije ve věku 39 let, u žen je to 41 let. Je možné říci, že Kolín je, co se týče obyvatel, mladší město. I v tomto městě je však menší počet obyvatel ve věku 0 – 22 let.

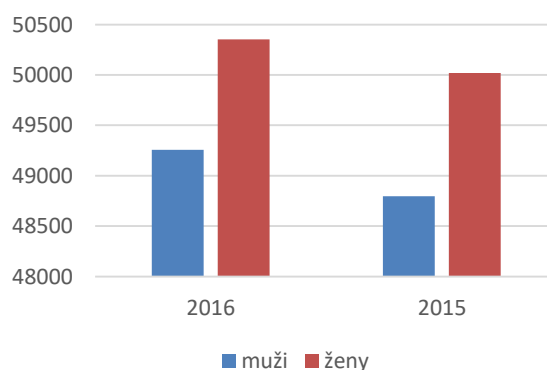
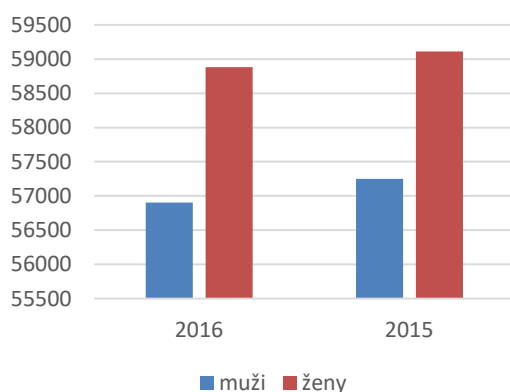
Graf 9: Věková struktura obyvatel města Kolín za rok 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Českého statistického úřadu (2017) dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/casove_rady_vekoveho_slozeni_obyvatel_za_vybrana_mesta_stredoceskeho_kraje

Porovnání okresů: vybrané demografické indikátory

Tabulka 4 zpracovaná dle Statistické ročenky Karlovarského kraje (Krajská správa Českého statistického úřadu v Karlových Varech, 2017) a dále dle Statistické ročenky Středočeského kraje (Krajská správa Českého statistického úřadu pro Středočeský kraj, 2017) ukazuje porovnání demografických indikátorů v okresech Karlovy Vary a Kolín. Data jsou vztažena vždy k 31. 12. daného roku, tedy roků 2015 a 2016.

V grafech 10 a 11 je vyobrazen počet obyvatel ve zkoumaných okresech. Je patrné, že v obou okresech je převaha žen v roce 2015 i v roce 2016. Co se týče karlovarského okresu, počet mužů v roce 2016 klesl oproti předcházejícímu roku a počet žen také klesl. Naopak v kolínském okrese v roce 2016 vzrostl počet mužů i žen oproti roku 2015.

Graf 10: Počet obyvatel v okrese Karlovy Vary v rozdělení dle pohlaví v letech 2015 a 2016

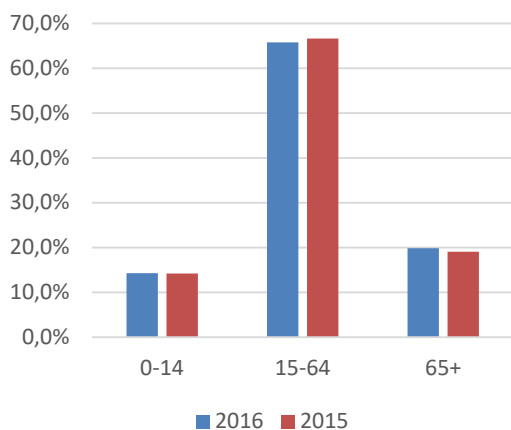
Graf 11: Počet obyvatel v okrese Kolín v rozdělení dle pohlaví v letech 2015 a 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017)

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

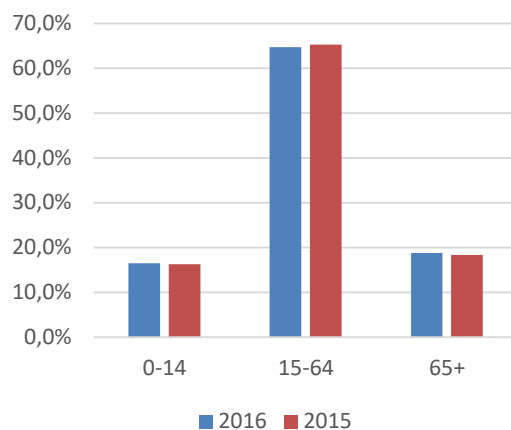
Z tabulky 4 a dále z grafů 12 a 13 je patrné, že v obou sledovaných letech bylo větší procentuální zastoupení obyvatel ve věkové skupině 0 – 14 let v okrese Kolín. Naopak v následující věkové kategorii 15 – 64 let bylo větší procentuální zastoupení obyvatel v okrese Karlovy Vary, a to v prvním sledovaném roce o 1,3 % více a ve druhém roce o 1,1 % více. Z toho je možné uvést, že v karlovarském okrese je větší šance na spáchání trestného činu, jelikož tato věková skupina je z těchto tří uvedených věkových skupin nejnáchylnější ke spáchání trestného činu. Co se týče poslední věkové kategorie, tedy 65+, i tady je větší procentuální zastoupení obyvatel v karlovarském okrese v obou sledovaných letech. Jako

celkově mladší okres je možné označit okres kolínský. V obou okresech je procentuální zastoupení věkových kategorií takřka totožné. Je možné říci, že v tomto směru jsou oba okresy téměř identické. Okres Karlovy Vary i Kolín zaznamenaly nárůst v roce 2016 oproti roku 2015 v procentuálním zastoupení věkových kategorií 0 – 14 let a 65+, naopak pokles v roce 2016 byl zaznamenán ve věkové kategorii 15 – 64 let.

Graf 12: Procentuální zastoupení obyvatel v okrese Karlovy Vary v rozdělení dle věkových kategorií v letech 2015a 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017)

Graf 13: Procentuální zastoupení obyvatel v okrese Kolín v rozdělení dle věkových kategorií v letech 2015 a 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

Průměrný věk obyvatel byl vždy nižší v kolínském okrese, v prvním roce o 1,3 roku a v druhém o 1,5 roku. Ve sledovaném období v každém z okresů průměrné věky stouply, u mužů v karlovarském okrese dokonce o 0,3 roku, zatímco v okrese kolínském vzrostl pouze o 0,1 roku.

V karlovarském okrese v obou letech bylo více obyvatel vystěhovalých než přistěhovalých, a to téměř o 400 obyvatel. V tomto okrese je tedy tendence stěhování se pryč, nejčastěji zpravidla z důvodu lepší pracovní nabídky v jiném městě České republiky (Statutární město Karlovy Vary, 2016). Naopak v okrese kolínském bylo v obou letech více přistěhovalých než vystěhovalých, a to o 700 obyvatel, což je téměř dvakrát více, než kolik obyvatel se vystěhovalo z okresu karlovarského. Kolínský okres je co se týče obyvatel na vzestupu a to hlavně díky automobilce TPCA, která nabízí velké množství pracovních míst (Kučerová, 2011).

Posledním vybraným demografickým ukazatelem je hustota zalidnění na km². Ve výsledcích je patrné, že kolínský okres je menší, ale přesto v něm žije stále více obyvatel, proto je hustota zalidnění mnohem větší (téměř dvojnásobně) než v okrese karlovarském. Ten je sice větší, ale je nutno podotknout, že zasahuje až do Krušných hor, kde ve vyšších nadmořských výškách nežije velké množství obyvatel. Zatímco ve sledovaném období v okrese kolínském hustota zalidnění stoupla, v okrese karlovarském naopak klesla.

Tabulka 4: Vybrané demografické ukazatele

Okres	Karlovy Vary		Kolín	
	2015	2016	2015	2016
Rok				
Počet obyvatel	116 364	115 785	98 815	99 610
muži	57 252	56 902	48 795	49 257
ženy	59 112	58 883	50 020	50 353
Obyvatelé ve věku				
0 - 14 let	14,2%	14,3%	16,3%	16,5%
15 - 64 let	66,6%	65,8%	65,3%	64,7%
65+	19,1%	19,9%	18,4%	18,8%
Průměrný věk obyvatel celkem	42,9	43,2	41,6	41,7
muži	41,5	41,8	40,2	40,3
ženy	44,2	44,5	43,1	43,2
Přistěhovalí	1 610	1 687	2 211	2 331
Vystěhovalí	2 007	2 079	1 550	1 603
Hustota zalidnění na km²	76,8	76,6	132,8	133,9

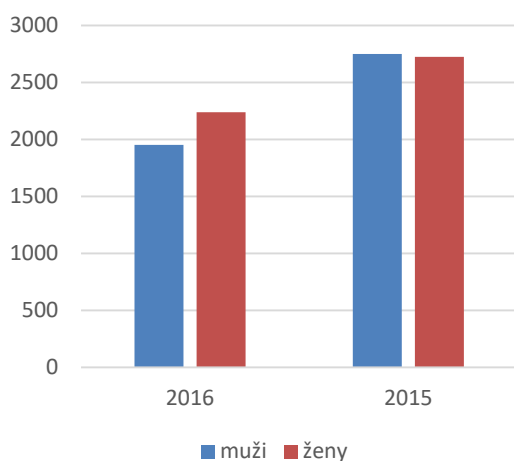
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017) a Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

Porovnání okresů: vybrané socioekonomické indikátory

Tabulka 5 je taktéž zpracovaná dle Statistické ročenky Karlovarského kraje (Krajská správa Českého statistického úřadu v Karlových Varech, 2017) a dále dle Statistické ročenky Středočeského kraje (Krajská správa Českého statistického úřadu pro Středočeský kraj, 2017), poukazuje porovnání socioekonomických indikátorů v okresech Karlovy Vary a Kolín. Data jsou vztažena vždy k 31. 12. daného roku, tedy roků 2015 a 2016.

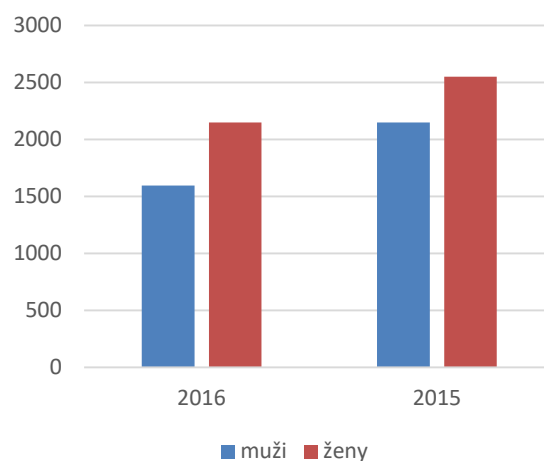
Prvním sledovaným indikátorem je počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. V obou okresech dle grafů 14 a 15 se v roce 2016 snížil počet mužů i žen oproti loňskému roku, kteří shánějí práci a jsou evidováni na úřadu práce. U mužů v okrese Karlovy Vary se

dle tabulky 5 počet snížil o 600 a u žen o 500, v okrese Kolín se počet snížil o 500 mužů a 400 žen. Mužů v roce 2016 bylo více nezaměstnaných v karlovarském okrese, u žen je to v tomto roce téměř stejné. V roce 2015 bylo více nezaměstnaných žen i mužů zaznamenáno v okrese karlovarském. Ženy tedy v obou okresech shánějí práci hůře než muži, jelikož těch je v obou okresech menší počet nezaměstnaných.

Graf 14: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v karlovarském okrese v rozdělení dle pohlaví v letech 2015 a 2016

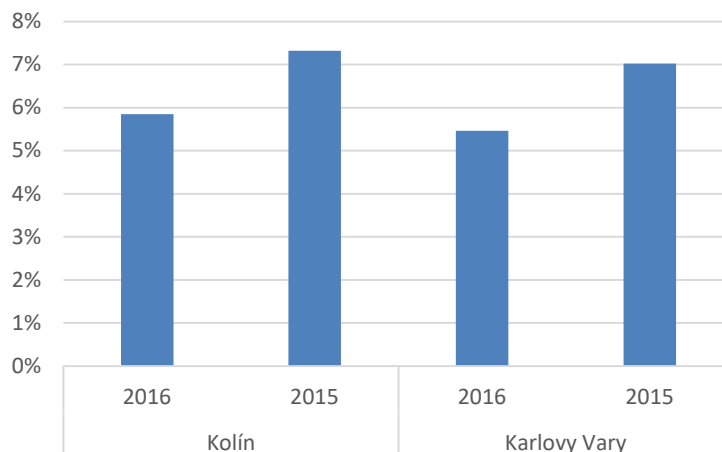
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017)

Graf 15: Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v kolínském okrese v rozdělení dle pohlaví v letech 2015 a 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

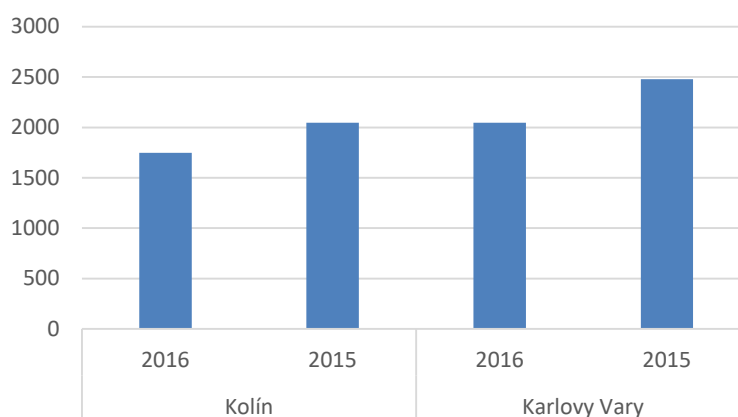
Druhým socioekonomickým ukazatelem je podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15 – 64 let, ten je vyobrazen na grafu 16. Jak již bylo řečeno výše, počet nezaměstnaných osob v roce 2016 poklesl v obou okresech, tudíž poklesl i podíl nezaměstnaných osob v obou okresech. Dle tabulky 5 pokles v roce 2016 oproti roku 2015 činil v karlovarském okrese 1,5 % a v okrese kolínském 1,4 %. Z grafu 16 je dále patrné, že v obou sledovaných letech byl menší podíl nezaměstnaných osob v okrese karlovarském.

Graf 16: Procentuální zastoupení nezaměstnaných osob v obou okresech v letech 2015 a 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017) a Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

Jako poslední socioekonomický indikátor byl vybrán počet registrovaných trestných činů. Na grafu 17 je vyobrazen rozdíl mezi okresy. Je patrné, že v obou okresech byl v roce 2016 zaznamenán pokles oproti roku předešlému. Tento jev je žádaný, tedy snižování počtu registrovaných trestných činů. Otázka zní, zda spáchané trestné činy jsou zaznamenány příslušnými institucemi, nebo zda se spáchané trestné činy ocitnou v latentní kriminalitě. V okrese karlovarském byl ve sledovaných letech zaznamenán vyšší počet trestných činů, než v okrese kolínském. Z tabulky 5 lze usoudit, že okres Kolín je bezpečnější, jelikož zde v roce 2016 bylo zaznamenáno o 300 registrovaných trestných činů méně a v roce 2015 dokonce o 400 registrovaných trestných činů méně než v okrese Karlovy Vary.

Graf 17: Počet registrovaných trestných činů v obou okresech v letech 2015 a 2016

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017) a Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

Tabulka 5: Vybrané socioekonomické ukazatele

Okres	Karlovy Vary		Kolín	
	2015	2016	2015	2016
Rok				
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	5 796	4 667	4 860	3 970
muži	3 073	2 430	2 309	1 822
ženy	2 723	2 237	2 551	2 148
Podíl nezaměstnaných osob (na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let)	7,0%	5,5%	7,3%	5,9%
Registrované trestné činy	2 478	2 046	2 047	1 749

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat Statistické ročenky Karlovarského kraje (2017) a Statistické ročenky Středočeského kraje (2017)

Vyhodnocení porovnání obou okresů dle vybraných indikátorů

V obou okresech je převaha žen nad muži. V kolínském okrese je ale počet obyvatel rok od roku vyšší, zatímco v případě karlovarského okresu je tomu přesně naopak. Co se týče věkové struktury obyvatelstva, v tomto ukazateli jsou oba kraje téměř shodné. Okresy ale odlišuje průměrný věk obyvatel, který je nižší v kolínském okrese, a proto je možné tento okres označit za mladší (než okres karlovarský). Dalším rozdílem je migrace, lidé zpravidla opouštějí karlovarský okres častěji než okres kolínský. Je to způsobeno mnoha faktory, největší z nich je ale samozřejmě práce, která se v kolínském okrese naskytuje více a není problém dojíždět i do větších měst (Praha, Pardubice) díky železničnímu koridoru, který Kolínem prochází. To, že se lidé častěji stěhují do kolínského okresu, má za následek to, že je zde mnohem vyšší hustota zalidnění než v okrese karlovarském. Z hlediska demografických ukazatelů je tedy na tom rozhodně lépe okres kolínský (je „mladší“, počtem obyvatel se rozrůstá, je zde lepší dostupnost do větších měst).

Bylo zjištěno, že nezaměstnanost v obou okresech stále klesá tudíž i podíl nezaměstnaných klesá. To je dobrá zpráva, jelikož to vykazuje to, že práce v obou okresech je a není proto nutné se kvůli práci stěhovat někam jinam. I počet registrovaných trestných činů v obou okresech ve sledovaných letech klesá. V případě karlovarského kraje to může být způsobeno tím, že Policie ČR má v tomto okrese jedny z nejlepších výsledků objasněnosti v celé České republice, a proto se pachatelé obávají chycení a raději si spáchání trestného činu

rozmyslí. Z hlediska socioekonomických indikátorů je těžké posoudit, který okres je na tom lépe. Jsou natolik vyrovnané, že je možné je posoudit jako okresy v tomto směru identické.

Z hlediska sociální bezpečnosti bylo snazší ve zkoumaných letech nalézt práci v okrese karlovarském, kde byl v obou sledovaných letech menší podíl nezaměstnaných osob. Naopak co se týká bezpečnosti, nemuseli se tolik obávat spáchání trestných činů obyvatelé v okrese kolínském. Starší populace byla hrozbou pro okres karlovarský, okres kolínský se stárnutím populace nemusí tolik obávat, jelikož do okresu kolínského se každoročně přestěhovává velké množství lidí, zpravidla mladších, co hledají práci.

ZÁVĚR

Za účelem naplnění hlavního cíle práce je práce rozčleněna do tří kapitol. Každá kapitola vychází z literárního průzkumu odborné literatury a strategických dokumentů. Úvodní kapitola je věnována základním pojmům, které se vztahují ke kriminalitě, ale také k její prevenci. Jsou jimi např. kriminalita zjevná a latentní, kriminologie, kriminalistika a viktimologie. Následující kapitola pojednává již o samotné prevenci kriminality, o úrovních preventivních opatření, o institucionálním zastřešení, o rizikových faktorech vedoucích k trestné činnosti a v neposlední řadě také o kontrole kriminality, tedy o strategii represivní a preventivní. V této kapitole jsou také obsaženy hlavní výsledky dotazníkové šetření města Kolína za rok 2017, které má za cíl zjistit, zda se obyvatelé Kolína cítí bezpečně. Byly vybrány 3 otázky z dotazníkového šetření, první otázka se zabývala zlepšením/zhoršením pocitu bezpečí – zde byly odchylky nejvíce patrné u věkové kategorie 36 – 64 let, tedy obyvatelé v tomto věku zaškrtili odpověď typu „situace zůstala stejná“, ale také odpovědi typu „situace se spíše zhoršila“ a „situace se rozhodně zhoršila“, mužské i ženské zastoupení odpovědí v této otázce bylo rozděleno přibližně stejně. V druhé otázce byly zkoumány trestné činy a obavy z trestných činů – u této otázky jsou odchylky u věkové kategorie 0 – 17 let, ti se častěji obávají šikany, jelikož jsou školou povinní, a 36 – 64 let, obyvatelé v tomto věku se nejčastěji obávají krádeže vloupáním do domu, bytu a chaty, dle rozdělení pohlaví – ženy se nejčastěji obávají sexuálního obtěžování, zatímco muži se obávají krádeže automobilu a věcí z něj. Poslední otázka se zabývala rozšiřováním kamerového systému – více jak polovina respondentů odpověděla, že souhlasí s jeho rozšiřováním, co se týče rozdělení dle pohlaví, v této otázce byly odpovědi zastoupeny téměř stejným počtem mužů i žen. Jedná se již o čtvrtý ročník dotazníkového šetření. Cílem těchto šetření je zjistit, čeho se obyvatelé obávají, co by chtěli změnit, ale také naopak s čím jsou spokojeni. Poslední kapitola je zaměřena na sociální sektor bezpečnosti, tedy na sociálně vyloučené lokality a regionální disparity. Dále je zde uvedeno porovnání dvou českých měst z hlediska socioekonomických a demografických indikátorů, které souvisejí s kriminalitou, či její prevencí, jako např. registrované trestné činy, podíl nezaměstnaných osob, uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce, ale také třeba počet obyvatel.

Výsledným lepším okresem z hlediska demografických indikátorů je okres kolínský. Ten se oproti okresu karlovarskému stále rozrůstá, a to hlavně díky stěhování lidí za lepším pracovním místem, okres kolínský je také věkově mladší, jelikož v okrese karlovarském žije

velké množství obyvatel ve věku 65+. Z hlediska socioekonomických indikátorů není možné jednoznačně určit, který okres je na tom lépe. Co se týče počtu registrovaných trestných činů, ty v obou okresech stále klesají, také klesá počet nezaměstnaných lidí evidovaných na úřadu práce. Oba tyto ukazatele tedy klesají a to je pro oba okresy pozitivní zpráva. Obyvatelé těchto okresů se tedy nemusejí obávat toho, že by stěží hledali nové zaměstnání a každým rokem se mohou i méně obávat spáchání trestných činů na jejich osobě, či jejich majetku.

Doporučení pro karlovarský kraj je snažit se nalákat mladší věkové kategorie k přestěhování do tohoto okresu, jelikož okresu hrozí stárnutí populace. Toho by okres mohl dosáhnout díky přilákání ekonomických subjektů na straně nabídky, respektive poptávky po práci, které by mohly otevřít nové lukrativní pracovní pozice. Naopak pro kolínský okres je doporučení takové, aby okres zůstal nadále takový, jaký je. Tedy aby si udržel počet obyvatel, ale také věkovou strukturu. Co by bylo pro oba okresy dobré, je další snižování počtu registrovaných trestných činů a samozřejmě i pokles počtu nezaměstnaných evidovaných na úřadu práce. Jak již bylo výše zmíněno, bylo by vhodné nalákat do okresů ekonomické subjekty na straně nabídky, nutností ale také je, aby se nově přistěhovalí měli kde ubytovat a aby měli dobré dopravní spojení do práce.

POUŽITÁ LITERATURA

- BURKE, R. H., 2005. *An introduction to criminological theory*. Cullompton: Willan Publishing. 586 s. ISBN 978-11-3505-047-4.
- CLARKE, R. 2005. *Situational crime prevention*. In TONRY, M., FARRINGTON, D.: *Building a safer society: strategic approaches to crime prevention*. Chicago: University of Chicago Press, 712 s. ISBN 978-02-2680-824-6.
- COLEMAN, C., NORRIS, C. 2000. *Introducing kriminology*. Cullompton: Willan Publishing. 212 s. ISBN 978-11-3401-694-5.
- DIGNAN, J. 2005. *Understanding victims and restorative justice*. Maidenhead: Open University Press. 238 s. ISBN 978-03-3520-979-8.
- FARRINGTON, D.P., 2007. *Childhood risk factors and risk-focused prevention*. In: MAGUIRE, M.; MORGAN, R.; REINER, R. (edd.): *The Oxford Handbook of Criminology* 4. vyd. Oxford: University Press, s. 604-640. ISBN 978-01-9920-544-8.
- HOMEL, R. 2005. *Developmental crime prevention*. In TILLEY, N. (edd.): *Handbook of crime prevention and community safety*. Cullompton: Willan Publishing, 808 s. ISBN 978-11-3401-463-7.
- CHMELÍK, J. et al., 2003. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 201 s. ISBN 80-7178-739-6.
- JONES, S. 2017. *Criminology*. Oxford: University Press. 472 s. ISBN 978-01-9876-896-8.
- KRAFTOVÁ, I., MAŠTÁLKA, M., MATĚJA, Z., SVOBODA, O., ZDRAŽIL, P. 2016. *Bezpečný rozvoj regionu: základní koncept*. Praha: Wolters Kluwer, 188 s. ISBN 978-80-7552-261-0.
- KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU V KARLOVÝCH VARECH. 2017. *Statistická ročenka Karlovarského kraje*. Karlovy Vary, 237 s.
- KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ. 2017. *Statistická ročenka Středočeského kraje*. Praha, 274 s.

KUTSCHERAUER, A. et al., 2010. *Regionální disparity: případová studie*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 236 s. ISBN 978-80-248-2376-8.

MAREŠOVÁ, A., 2011. *Resortní statistiky - základní zdroj informací o kriminalitě v České republice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 149 s. ISBN 978-80-7338-110-3.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. 2015. *Analýza sociálně vyloučených lokalit v České republice*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. 116 s.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2016. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. 59 s.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2005. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek: Krizové řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor bezpečnostní politiky. 123 s.

MUSIL, J. et al., 2004. *Kriminalistika*. Praha. C. H. Beck, 608 s. ISBN 80-7179-878-9.

NEWBURN, T. 2007. *Criminology*. Cullompton: Willan Publishing. 1019 s. ISBN 978-18-4392-285-8.

NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. 2008. *Kriminologie*. 3. vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 528 s. ISBN 978-80-7353-376-8.

PEASE, K. 2002. *Crime reduction*. In: MAGUIRE, M.; MORGAN, R.; REINER, R. (edd.): *The Oxford Handbook of Criminology* 3. vyd. Oxford: University Press, s. 947-979. ISBN 978-01-9924-937-4.

SCHEINOST, M. et al., 2010 *Kriminalita očima kriminologů*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 238 s. ISBN 978-80-7338-096-0.

STATUTÁTRNÍ MĚSTO KARLOVY VARY. 2016. *Koncepce prevence kriminality na léta 2017 – 2020*. Karlovy Vary. 32 s.

STEINERT, H., PILGRAM, A. 2003. *Welfare Policy from Below: Struggles Against Social Exclusion in Europe*. Ashgate Publishing, 292 s. ISBN 978-07-5463-063-0.

TILLEY, N. 2009. *Crime prevention*. Cullompton: Willan Publishing, 210 s. ISBN 978-18-4392-394-7.

TOMÁŠEK, J., 2010. *Úvod do kriminologie: jak studovat zločin*. Praha: Grada, 216 s. ISBN 978-80-247-2982-4.

VORAUER, K. 1997. *Europäische Regionalpolitik Regionale Disparitäten*. Theoretische Fundierung, empirische Befunde und politische Entwürfe. Passau: Münchener Geographische Hefte, s 198. ISBN 978-39-3282-001-4.

YOUNG, J. 1994. *Incessant chatter: recent paradigm in kriminology*. In MAGUIRE, M.; MORGAN, R.; REINER, R. (edd.): *The Oxford Handbook of Criminology* 4. vyd. Oxford: University Press, s. 69-124. ISBN 978-01-9920-544-8.

ZAPLETAL, J., ČERNÍKOVÁ, V., ŠTABLOVÁ, R. 2005. *Prevence kriminality*. Praha: Policejní akademie ČR, 108s. ISBN 80-7251-200-5.

ZEMAN, P., 2003. ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 186 s. ISBN 80-210-3037-2.

ŽÁK, T. 2016. *Strategický plán prevence kriminality města Kolína na období let 2016 – 2019*. Kolín. 24 s.

Internetové zdroje

BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. *O projektu*. [online]. 2007 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/uvodni-strana/vice-o-projektu/>

BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. *Principy poradenské činnosti*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/zakladni-principy-cinnosti/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Složení obyvatelstva měst a městysů podle pohlaví a věku*. [online]. 2017 [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/slozeni_obyvatelstva_mest_a_mestysu_podle_pohlavi_a_veku

GJURIČOVÁ, J. *O prevenci kriminality*. [online]. 2018 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.prevencekriminality.cz/prevence-kriminality/teoreticky-uvod/>

- CHARITA ČESKÉ REPUBLIKY. *Krizová zařízení pro ženy*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.charita.cz/o-charite/adresar/?s=krizove-zarizeni-pro-zeny#directory-detail>
- INFOCENTRUM KARLOVY VARY. *O Karlových Varech: Karlovy Vary se představují*. [online]. 2011 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.karlovy-vary.cz/cz/o-karlovych-varech/karlovy-vary-se-predstavuji>
- INSTITUT PRO KRIMINOLOGII A SOCIÁLNÍ PREVENCI. *Postavení IKSP*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: http://www.ok.cz/iksp/o_post.html
- JIRÁNEK, R., KONÍČEK, T. *Informace o projektu Asistent prevence kriminality*. [online]. 2011 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-o-projektu-asistent-prevence-kriminality.aspx>
- KONÍČEK, T. *Bezpečná lokalita*. [online]. 2017b [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/specificke-programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>
- KONÍČEK, T. *Městské kamerové dohlížecí systémy v praxi obcí a měst v České republice*. [online]. 2017a [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6737369>
- KONÍČEK, T. *Obecně k pilotnímu preventivnímu projektu „Domovník – preventista“*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/specificke-programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09OA%3D%3D>
- KUČEROVÁ, P. *O městě: Základní informace*. [online]. 2011 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.mukolin.cz/cz/o-meste/zakladni-informace/>
- MĚSTSKÁ POLICIE PARDUBICE. *Signál v tísni*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.mppardubice.cz/kdo-jsme-a-co-delame/prevence/signal-v-tisni.html>
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Metodická podpora regionálního rozvoje: Definice pojmu disparity*. [online]. 2012 [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/diskuze.437/items/definice-pojmu-disparita.html>
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Mediace - Možnost mimosoudního řešení konfliktu*. [online]. 2018a [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <https://www.pmscr.cz/mediace/>

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY. *Probace dohled nad podmíněně odsouzenými*. [online]. 2018b [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <https://www.pmscr.cz/probace-dohled-nad-podminene-odsouzenymi/>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Odbor prevence kriminality*. [online]. 2018f [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/odbor-prevence-kriminality.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Poradní sbor pro situační prevenci kriminality*. [online]. 2018e [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prevence-kriminality-poradni-sbor-pro-situacni-prevenci-kriminality.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Prevence kriminality*. [online]. 2018a [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Programy prevence kriminality*. [online]. 2018b [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09OA%3D%3D>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÁ REPUBLIKY. *Republikový výbor pro prevenci kriminality*. [online]. 2018d [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/rvppk-republikovy-vybor-pro-prevenci-kriminality.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Specifické programy prevence kriminality: Preventivní projekt „Bezpečná země“*. [online]. 2018c [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/specificke-programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. *O Policii ČR*. [online]. 2017 [cit. 2018-03-08]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY – AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ. *Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/nizkoprahova-zarizeni-pro-deti-a-mladez>

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY. *Základní informace*. [online]. 2018 [cit. 2018-03-09]. Dostupní z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zakladni-informace/>

PŘÍLOHY

Příloha A – <i>Bezpečný Kolín 2017</i>	72
Příloha B – <i>Výsledky dotazníkového šetření Bezpečný Kolín 2017</i>	75

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazník Bezpečný Kolín 2017

1. Souhlasíte s následujícím tvrzením? "Kolín je bezpečné město"

Rozhodně souhlasím Spíše souhlasím Rozhodně NESouhlasím Spíše NESouhlasím

2. Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?

Rozhodně zlepšila Spíše zlepšila Rozhodně zhoršila Spíše zhoršila

Zůstala stejná

3. Jakých trestných činů se ve městě nejvíce obáváte? (více odpovědí)

Fyzické napadení Sexuální obtěžování Loupežné/násilné přepadení

Kapesní krádeže Krádeže automobilu, věcí z automobilu Vandalismus

Krádež vloupáním do domu, bytu, chaty Týrání, šikanování Distribuce drog

Jiných, prosím uveďte:

4. Stal(a) jste se v minulosti obětí trestného činu?

NE

ANO, odpovězte prosím na následující otázku:

4.1 Nahlásil(a) jste to Policii ČR?

Vždy

Někdy

Nikdy

5. Které lokality vnímáte jako nejrizikovější? (více odpovědí)

Vlakové a autobusové nádraží Podchod u vlakové stanice Kolín-Zálabí

Okolí OD Futurum Okolí OD Tesco Okolí OD Kaufland Okolí heren

Okolí ubytoven Oblast Zálabí Areál Tesly Kolín II – Sídliště

Karlovo náměstí Park Komenského Jiné, prosím uveďte:

6. Souhlasíte s úplným zákazem hazardu na území města?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

7. Podporujete rozšiřování kamerového systému?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

8. Zvyšuje ve Vás kamerový systém pocit bezpečí?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

9. Které aktivity v rámci Bezpečného Kolína vnímáte jako nejprospěšnější? (více odpovědí)

Kamerový systém Web Bezpečný Kolín Kurz sebeobrany pro ženy

Preventivní akce pro seniory Preventivní akce na školách Práce s rizikovou mládeží

Zabezpečení vchodů do škol Veřejně prospěšná práce pro dlouhodobě nezaměstnané

Hlídková činnost PČR a MP Kolín Stavební uzávěra zabraňující vzniku nových ubytoven

Asistenti prevence (kontrola přechodů u ZŠ, hlídání hřbitovů, atd.)

Řešení přestupků v oblasti držení drog

10. Je podle Vás dostatečné množství policejních hlídek v ulicích města?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

11. Znáte web www.bezpecnykolin.cz?

NE

ANO, odpovězte prosím na následující otázku:

11.1 Jsou informace zveřejněné na webu Bezpečný Kolín pro Vás dostatečně přehledné a srozumitelné?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

12. Zdá se Vám smysluplné zveřejňovat na webu vybrané druhy trestných činů na území města v mapových podkladech?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

13. Chcete, aby Policie ČR nadále zveřejňovala na webu Bezpečný Kolín aktuální kriminální případy na území města, s možností anonymní reakce čtenářů?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

14. Chcete, aby Policie ČR nadále zveřejňovala na webu Bezpečný Kolín místa, kde bude v aktuálním týdnu měřit rychlost?

Rozhodně ANO Spíše ANO Rozhodně NE Spíše NE

15. Kolik je Vám let?

0 – 17 18 – 35 36 – 64 65+

16. Pohlaví?

Žena Muž

17. Používáte mobilní aplikaci Kolín v mobilu? (Jedná se o aplikaci pro občany a návštěvníky Kolína, obsahuje aktuální přehledy, novinky, jízdní řády atd.)

ANO NE

Příloha B – *Výsledky dotazníkového šetření Bezpečný Kolín 2017*

Zdroj: vlastní zpracování

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ BEZPEČNÝ KOLÍN 2017

Zpracovali: Nikola Veselá a Bc. Tomáš Žák

Dne: 5. 2. 2018

METODOLOGIE ŠETŘENÍ

Pro šetření bylo využito dotazníkového šetření, tedy zadávání otázek a následné zodpovězení. Dotazování probíhalo osobně, tedy přímým kontaktem s dotazovanými osobami. Hlavní výhodou osobního dotazování je možnost měnit pořadí otázek, což se také někdy ukázalo jako dobrá volba. Jako způsob výběru vzorku byl vybrán kvótní výběr. Naším kvótním znakem byl určitý počet žen a mužů v různých věkových kategoriích dle zastoupení v populaci města Kolína.

Dotazování probíhalo od 1. 9. do 15. 10. 2017. Důležité je říci, že dotazník nebyl nikde propagován, jinak by neodpovídal kvótním znakům. Otázky byly stejné jako v předchozích letech. Dominovaly tedy otázky, které se ptaly na pocit bezpečí, hazard ve městě a kamerový systém města. Celkem dotazník vyplnilo 100 respondentů (50 mužů a 50 žen). V porovnání s předchozími lety je to méně, ale za to byl výběrový vzorek respondentů výzkumu více reprezentativní.

Tabulka 6: Počet respondentů v jednotlivých letech

Rok	Počet respondentů
2014	493
2015	92
2016	177
2017	100

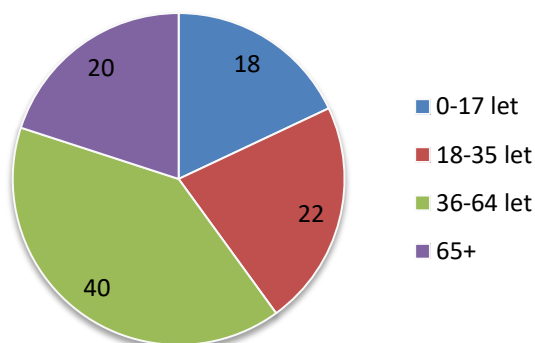
RESPONDENTI DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Dotazník byl určen občanům města Kolín. Dotazník nebyl dostupný pro všechny respondenty, kteří by o vyplnění měli zájem. Nejdříve byly sestaveny kvótní znaky. Primárním znakem bylo rozdělení obyvatelstva podle pohlaví přesně napůl. Sekundárním znakem bylo rozdělení obyvatelstva podle věkových kategorií.

Věkové kategorie byly rozděleny následovně:

- 0 – 17 let
- 18 – 35 let
- 36 – 64 let
- 65+

Pro výpočty respondentů v jednotlivých věkových kategoriích byly použity údaje ze stránek Českého statistického úřadu.

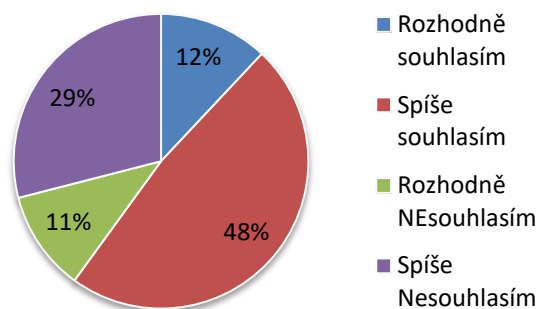

Graf 18: Počet respondentů v jednotlivých věkových kategoriích

Z grafu je tedy patrné, kolik respondentů bylo potřeba z každé věkové kategorie. Abychom splnili primární znak, tak jsme následně tyto údaje vydělili dvěma, tedy abychom měli stejný počet mužů a žen.

KOLÍN JE BEZPEČNÉ MĚSTO!

S tímto tvrzením souhlasí 60 % dotázaných, tedy 48 % respondentů zodpovědělo na otázku odpovědí „spíše souhlasím“ a 12 % respondentů „rozhodně souhlasím“. Je tedy patrné, že nadpoloviční většina respondentů se v Kolíně cítí bezpečně.

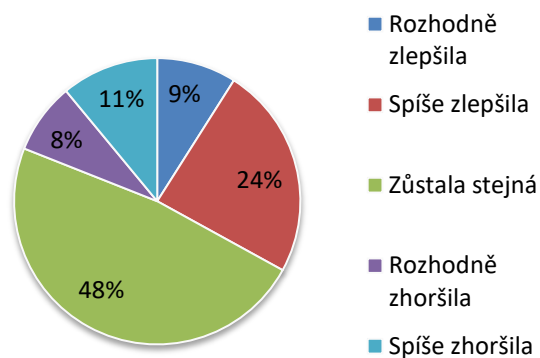
Graf 19: Souhlasíte s následujícím tvrzením? "Kolín je bezpečné město"

Při analýze hlavní výzkumné otázky se ukázalo, že město vnímá bezpečněji mužská polovina obyvatelstva, která souhlasila s tvrzením, že „Kolín je bezpečné město“ v 68 %. Ženy s tímto tvrzením souhlasí pouze v 52 % případů. Dle věku vnímá město jako výrazně méně bezpečné věková skupina 34 – 64 let. Tato skupina souhlasí jen v 52,5%, oproti ostatním věkovým skupinám, kde souhlasné stanovisko vyjádřilo 64 – 67 % (blíže viz tabulka).

Tabulka 7: Kolín je bezpečné město (rozdělení dle věku a pohlaví)

	0 – 17 let	18 – 35 let	36 – 64 let	65+	Muži	ženy
Rozhodně souhlasím	17%	14%	10%	10%	16%	8%
Spíše souhlasím	50%	50%	42,5%	55%	52%	44%
Rozhodně Nesouhlasím	0%	9%	17,5%	10%	10%	12%
Spíše Nesouhlasím	33%	27%	30%	25%	22%	36%

V otázce následující, která se ptala na porovnání bezpečnostní situace s minulým rokem, si 48 % dotázaných myslí, že situace zůstala stejná, 33 % respondentů si myslí, že se situace zlepšila! A 19 % má názor takový, že se daná situace zhoršila. V porovnání s dotazníkem z minulého roku nejsou patrné žádné velké odchylky.

Graf 20: Oproti roku 2016 se podle Vašeho názoru bezpečnost ve městě zlepšila/zhoršila?

Pro dokreslení přidáváme tabulku s procentuálním vyjádřením za jednotlivé věkové skupiny a pohlaví. Mezi věkovými skupinami je největší zastoupení názoru, že situace zůstala stejná jako v minulém roce u mladých lidí do 17 let, kteří zároveň v nejmenší míře odpovídali, že by se situace zhoršila. Nejvíce osob, které situaci vnímají jako rozhodně horší je opět skupina v produktivním věku 36 – 64 let. Tento výsledek koresponduje i s předchozí otázkou.

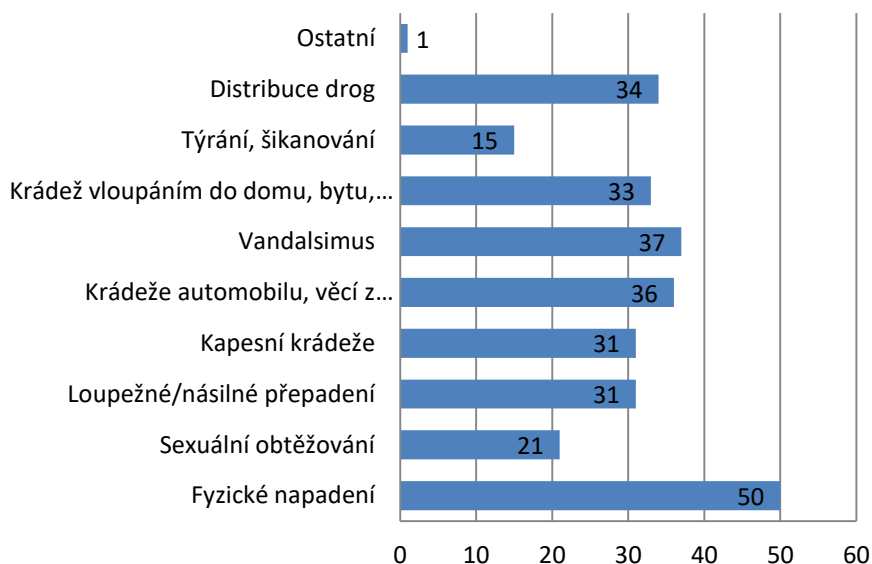
Tabulka 8: Zlepšení/zhoršení situace (rozdělení dle věku a pohlaví)

	0-17 let	18-35 let	36-64 let	65+	muži	ženy
Rozhodně zlepšila	16,7%	9,1%	7,5%	5%	10%	8%
Spíše zlepšila	16,7%	13,6%	30%	30%	20%	28%
Zůstala stejná	61,1%	50%	45%	40%	52%	44%
Rozhodně zhoršila	0%	9,1%	12,5%	5%	8%	8%
Spíše zhoršila	5,6%	18,2%	5%	20%	10%	12%

OBAVY

Nejvíce respondentů uvedlo, že se obává fyzického napadení, a to dokonce 50 % tázaných. Na dalších příčkách se umístily vandalismus, krádeže automobilu a věcí z automobilu. Zmíněné obavy figurovaly v prvních příčkách i minulý rok, názor respondentů je tedy velmi podobný.

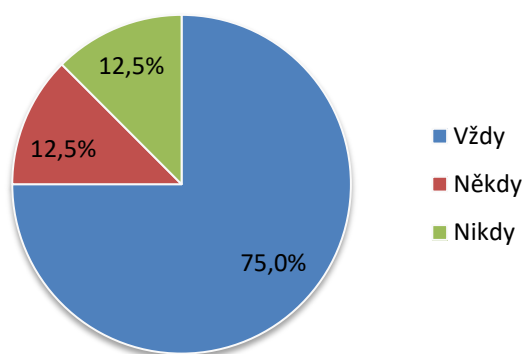
Týrání a šikanování se objevilo až na poslední příčce. V porovnání s rokem 2016 vzrostla obava z kapesních krádeží tedy z 15,3 % na 31 %. To samé můžeme říci o sexuálním obtěžování, z 11,4 % se nyní stalo 21 % odpovědí. Naopak klesla obava z loupežného/násilného přepadení a to o 12 %.

Graf 21: Jakých trestných činů se ve městě nejvíc obáváte?

OBĚTI TRESTNÉ ČINNOSTI

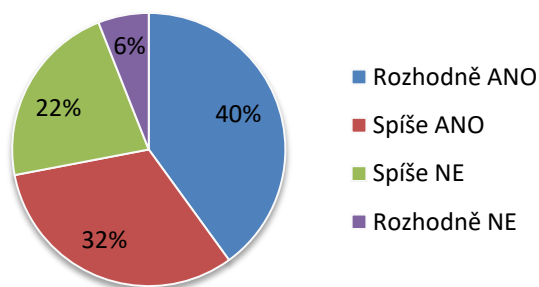
Pouze čtvrtina dotázaných se někdy stala obětí trestného činu. Ti, co se ale obětí stali, se skoro vždy (75 %) obrátili na policii. Na policii se neobrátilo jen malé množství dotázaných a to 12,5 %. Je tedy zřejmé, že respondenti policii věří, že jim dokáže pomoci a to je důležité. Díky tomuto klesá latentní, neboli skrytá kriminalita.

Graf 22: Jestliže jste se stal(a) v minulosti obětí trestného činu, nahlásil(a) jste to Policii ČR?

HAZARD

Pro úplné zrušení hazardu ve městě se vyjádřilo souhlasně 72 % dotázaných (40 % rozhodně souhlasí a 32 % spíše souhlasí). Zde zaznamenáváme pokles oproti předchozímu roku, kdy pro zrušení heren bylo 92 % respondentů. Tento výsledek může mít souvislost s tím, že již většina heren je zrušena a tudíž respondenti nevnímají zbývající herny jako problém.

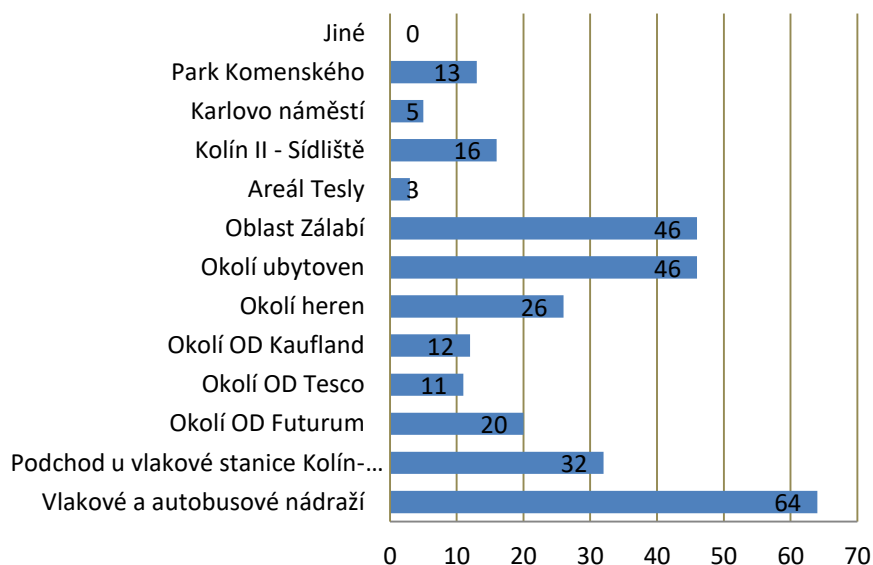

Graf 23: Souhlasíte s úplným zákazem hazardu na území města?

RIZIKOVÉ LOKALITY

Jako nejvíce rizikovou oblast respondenti označili vlakové a autobusové nádraží a to přesně 64 % respondentů. Stejného počtu odpovědí (46 %) dosáhli dvě rizikové oblasti, oblast Zálabí a oblast ubytoven. První dvě příčky jsou stejné jako v předchozím dotazníku roku 2016. Jen

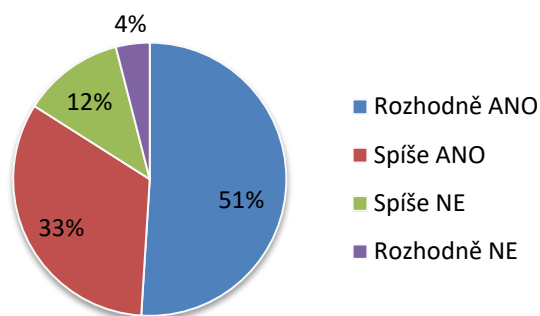
třetí příčka se změnila (dříve okolí heren). Obchodním domům jako každý rok vévodí OC Futurum (20 %). V porovnání s předchozím rokem se ani zde první místo nezměnilo, jen se prohodilo pořadí druhého a třetího místa (nyní OD Kaufland s 12 % a OD Tesco s 11%, loni OD Tesco s 10,9 % a OD Kaufland s 5,2 %). Jako méně rizikovou lokalitu oproti loňskému roku bychom mohli označit okolí heren (pokles o 11,5 %), což opět koresponduje s tím, že od 1. 1. 2017 platí na území celého města zákaz hazardu.

Graf 24: Které lokality vnímáte jako nejrizikovější?

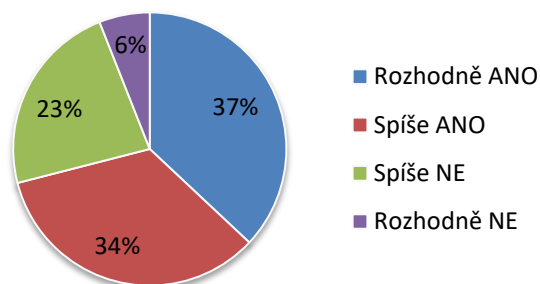
MĚSTSKÝ DOHLEDOVÝ KAMEROVÝ SYSTÉM

Kamerový systém má ve městě každoročně velkou podporu. Letos se vyjádřilo 84 % respondentů, že s kamerovým systémem souhlasí a podporují ho (51 % rozhodně ANO a 33 % spíše ANO). Můžeme tedy usuzovat, že lidem kamery ve městě nevadí, ba naopak je vítají jako jeden z prvků zvyšující jak prevenci kriminality, tak také možnosti dopadení pachatelů.

Graf 25: Podporujete rozšiřování kamerového systému?

Následující otázka, která se také týkala kamerového systému, byla zaměřena na pocit bezpečí. Tedy zda kamerový systém zvyšuje pocit bezpečí jednotlivce. S tímto tvrzením souhlasí 71 % dotázaných (37 % rozhodně ANO a 34 % spíše ANO).

Graf 26: Zvyšuje ve Vás kamerový systém pocit bezpečí?

BEZPEČNÝ KOLÍN A JEHO AKTIVITY

Neméně důležitá otázka, zaměřena na prospěšnost jednotlivých aktivit, které jsou městem realizovány. Nejvíce procentní úspěšnosti dosáhl zmiňovaný kamerový systém (48 %), dále hlídková činnost PČR a MP Kolín (44 %) a o třetí místo se dělí se stejným počtem (37 %) preventivní akce na školách a veřejně prospěšné práce pro dlouhodobě nezaměstnané. První dvě vyjmenované činnosti se objevily na prvních příčkách i minulý rok. Největší propad oproti

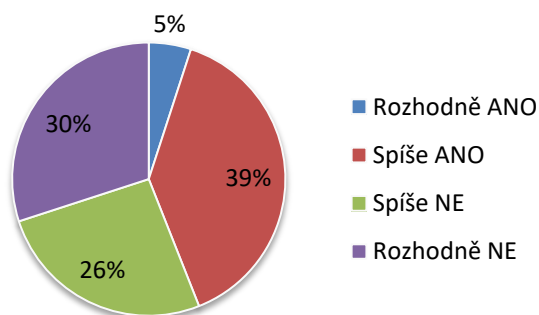
minulému roku je ve stavební uzávěře zabraňující vzniku nových ubytoven (a to ze 48 % na 14 %). Tento pokles je možná dát do souvislosti s tím, že toto opatření je již staršího data. Stavební uzávěra platí již od roku 2013.

Graf 27: Které aktivity v rámci Bezpečného Kolína vnímáte jako nejprospěšnější?

POLICISTÉ V ULICÍCH

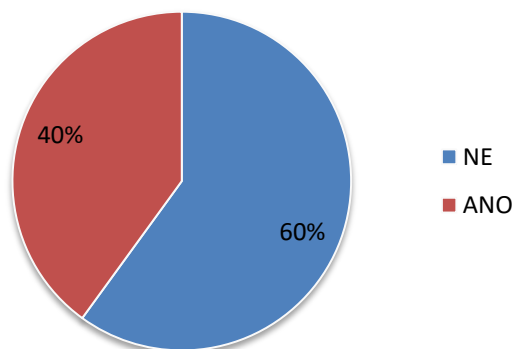
Pozitivní trend byl zaznamenán v oblasti názoru občanů na množství policejních hlídek v ulicích města. Stále sice převládá názor, že množství hlídek je nedostatečné, ale tento názor se během let snižuje. Loni tento názor zastávalo ještě 68,6 % a letos je to již „jen“ 56 % respondentů. Oproti loňskému roku je tu tedy pokles o 12,6 %.

Graf 28: Je podle Vás dostatečné množství policejních hlídek v ulicích města?

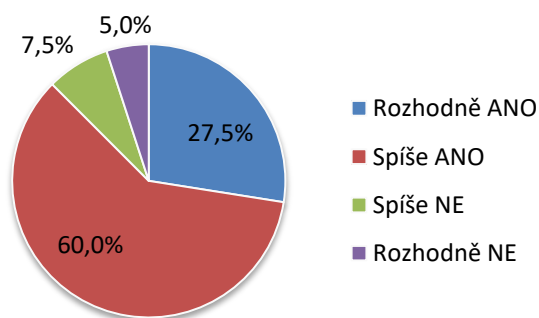
WEBOVÉ STRÁNKY (WWW.BEZPECNYKOLIN.CZ)

Co se týče webu Bezpečný Kolín, ten zná pouze 40 % oslovených. To je méně než v předešlém roce, kdy znaly tento web dvě třetiny respondentů. Na těchto výsledcích se jistě projevila změna metodologie oslovení respondentů, kdy v minulosti probíhal sběr pomocí on-line dotazníku a letos proběhl poprvé při osobním oslovení.

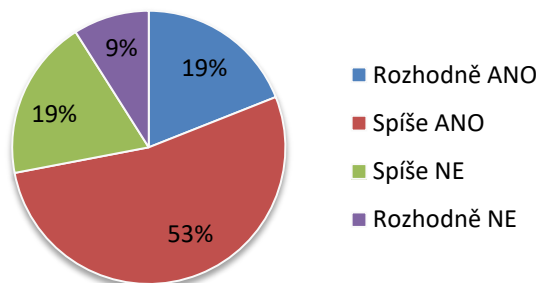
Graf 29: Znáte web www.bezpecnykolin.cz?

Velmi dobře dopadla následující otázka, zda je web přehledný a srozumitelný. Téměř 90 % respondentů, kteří web již znali, odpověděli na tuto otázku kladně. Je to přibližně stejný počet jako v roce minulém.

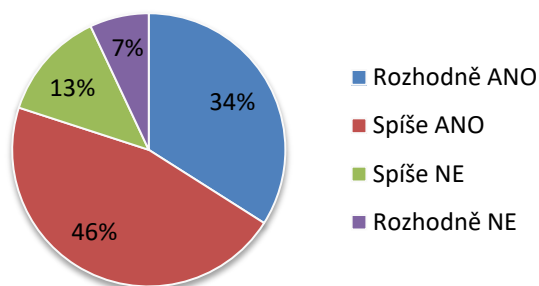
Graf 30: Jsou informace zveřejněné na webu Bezpečný Kolín pro Vás dostatečně přehledné a srozumitelné?

Velké množství tázaných (72 %) je pro zveřejňování map kriminality. Je to ale méně vzhledem k předešlému roku (91,9 %).

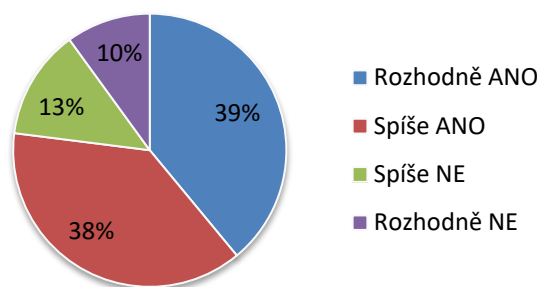
Graf 31: Zdá se Vám smysluplné zveřejňovat na webu vybrané druhy trestných činů na území města v mapových podkladech?

Co se týče otázky aktuálních kriminálních případů s možnou anonymní reakcí čtenářů, pro tu se vyslovilo 80 % respondentů, tedy že jsou pro zveřejňování. I tento údaj oproti loňskému poklesl, a to o 12,4 %.

Graf 32: Chcete, aby Policie ČR nadále zveřejňovala na webu BK aktuální kriminální případy na území města, s možností anonymní reakce čtenářů?

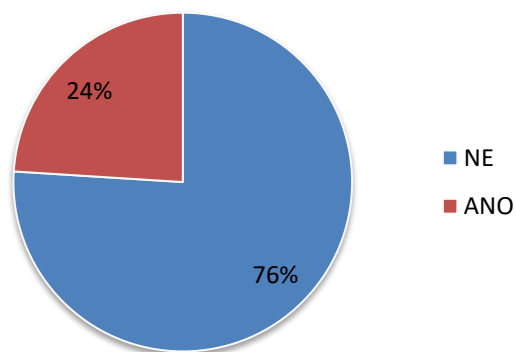
Poslední otázka týkající se webu Bezpečný Kolín chtěla znát názor na zveřejňování míst, kde policisté plánují měřit rychlost. Pro zveřejňování je 77 % dotázaných. U této otázky je zaznamenána rostoucí tendence oproti loňskému roku (o 8,6 %).

Graf 33: Chcete, aby Policie ČR nadále zveřejňovala na webu BK místa, kde bude v aktuálním týdnu měřit rychlost?

MOBILNÍ APLIKACE KOLÍN V MOBILU

Aplikaci města Kolín používá pouze 24 % oslovených. To je o 6,9 % méně než v roce předchozím. Opět dáváme klesající trend do souvislosti se změnou metodologie sběru dat. Lidé aktivnější na internetu, kteří byli respondenty on-line dotazníků v předchozích letech mají blíže i k využívání mobilní aplikace. Dle dat o stažení aplikace Kolín v mobilu její využívání neustále roste. V roce 2015 ji využívalo 2 523 osob, v roce 2016 již 3 846 a v roce 2017: 5 131.

Graf 34: Používáte mobilní aplikaci Kolín v mobilu?

ZÁVĚR

Pro rok 2017 jsme jako formu dotazníku zvolili osobní dotazování a díky tomu byla využita i reprezentativnější forma výběru vzorku populace (kvótní výběr). Tato změna jistě ovlivnila i některé zkoumané oblasti (nejmarkantnější vliv je viditelný v otázkách ohledně znalosti a využívání webových stránek a mobilní aplikace).

Co se týče výsledků. Jsou veskrze pozitivní. Trend zvyšování pocitu bezpečí stále pokračuje, meziročně se zvýšil o dalších 5,4%.